

Міхаіл Мясніковіч уручае медаль Францыска Скарыны салісты ансамбля народнай музыкі «Бяседа» Тацяне Лазоўскай.

У спісе ўзнагароджаных 74 чалавекі. Гэта работнікі прамвытворчасці, лясной гаспадаркі, транспартнай галіны, медыцыны, адукацыі, навукі, культуры, спорту і СМІ. Яны ўдасцены ўзнагароды за шматгадовую плённую працу, дасягненні высокіх вытворчых і творчых паказчыкаў, асабісты ўклад у развіццё галін нацыянальнай эканомікі і сацыяльна-культурнай сферы.

Узнагароджваючы прадстаўнікоў будаўнічай галіны, прэм'ер-міністр адзначыў, што дзяржава інвеставала значныя сродкі ў тэхнічнае перааснашчэнне будаўнічых арганізацый, нарошчванне магутнасцяў домабудаўнічых камбінатаў і трэстаў, а таксама вытворчасць будматэрыялаў. У наступным годзе гэтыя інвестыцыі павінны прынесці эфектыўную аддачу.

Звяртаючыся да прадстаўнікоў прамысловага комплексу, Міхаіл Мясніковіч нагадаў пра неабходнасць павелічэння экспарту прадукцыі. «Нарошчванне эфектыўнага экспарту тавараў — гэта абавязковая ўмова для работы прамысловых прадпрыемстваў і беларускай эканомікі ў цэлым у 2012 годзе, — падкрэсліў ён. — Толькі высокая дабаўленая вартасць і канкурэнтаздольнасць на знешніх рынках здольны даць тая \$1,5 млрд дадатнага салёда знешняга гандлю, на якія мы разлічваем, каб канчаткова замацаваць пазітыўныя працэсы на валютным рынку».

Больш эфектыўна павінна працаваць і лясная гаспадарка. У наступным годзе ўрад разлічвае атрымаць ад галіны высокую аддачу.

Узнагароджваючы работнікаў установаў адукацыі, прэм'ер-міністр адзначыў, што іх веды і педагагічны талент — важнейшыя інвестыцыі ў будучыню краіны. Беларуская эканоміка патрэбна высокакваліфікаваным спецыялістам, энэргічным бізнэсмэнам, кіраўнікі і крэатыўныя вучоныя.

Звяртаючыся да работнікаў культурнай сферы і мастацтва, Міхаіл Мясніковіч падкрэсліў, што дасягненні беларускай творчай інтэлігенцыі даюць магчымасць папулярызаваць фонды культурнай спадчыны краіны.

Кіраўнік урада пажадаў усім узнагароджаным здароўя, шчасця і добрабыту. «Мы ганарымся вашымі поспехамі, дзякуй за вашу добрасумленную працу і творчае стаўленне да справы», — рэзюмаваў Міхаіл Мясніковіч.

ЛАЗНЯ Ў ШЭСЦЬ РУК

Брыгада цесляроў Мсціслаўскага водаканала дапамагае жыхарам горада па ўзвядзенні традыцыйных лазняў.

РЭГІЯНАЛЬНАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ БУДЗЕ РАЗВІВАЦЦА БОЛЬШ АКТЫЎНА

Пра гэта ўчора ў Гродне паведаміў міністр інфармацыі Беларусі Алег Праляскоўскі, які правёў сустрэчу з выкладчыцкімі складамі і студэнтамі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы, перадае БЕЛТА.

Паводле слоў міністра, за апошнія два гады дзяржава аказала значную падтрымку рэгіянальным друкаваным выданням. Сёння ў час тэхналогій, якія імкліва развіваюцца, «жэцыя ў сетцы», заховаюцца і падлісны тыражы газет. Разавы тыраж раённых выданняў складае амаль 1 млн, такі ж — у рэспубліканскіх. Усе «раёнікі» сёння маюць годную якасць публікацый і дызайну, свае сайты, геаграфія наведваных іх азначае шырай Беларусь і краін-суседзяў.

Міністр падкрэсліў, што наступны год у плане дзяржаўнай падтрымкі СМІ стане годам рэгіянальнага тэлебачання. Ужо ў студзені — лютым форум па развіцці гэтай сферы плануецца правесці ў Лідзе (Гродзенская вобласць). Маркуецца сур'ёзна заняцца пераабсталяваннем рэгіянальных тэлерадыёаб'яднанняў. Мясцовыя тэлеканалы павінны набыць такую ж папулярнасць, як і раёныя газеты, а людзі атрымаць «жывую», аператыўную інфармацыю, дадуў міністр.

Гаворачы пра тэндэнцыі развіцця аічных СМІ, Алег Праляскоўскі таксама адзначыў: «Мы пойдзем па шляху стварэння медыяхолдынгаў». Пры гэтым будыцца газетныя будыцы з тэкставай, аўдыя- і відэаінфармацыяй, сваё міні-тэлебачанне, інтэрнэт- або ФМ-радыё і г.д. Будучы выкарыстоўваюцца ў сучаснай тэхналогіі, падкрэсліў міністр.

Алег Праляскоўскі таксама нагадаў, што жыхарам Беларусі неабходна рыхтавацца да пераходу ў 2015 годзе да лічбавага вшчачэння. У наступным годзе аічных вытворцы спыняць выпуск тэлевізараў без убудаванага модуля для прыёму лічбавага сігналу. Да 2015 года тым, у каго няма тэлевізара, які падтрымлівае лічбавае тэлебачанне, прыйдзеца набыць спецыяльны прыстаўкі. «Думаем над тым, каб пры гэтым не пацярпець асобныя катэгорыі грамадзян», — сказаў міністр.

Падчас сустрэчы ад выкладчыцкага складу і студэнтаў ўніверсітэта міністру інфармацыі паступілі розныя пытанні. Яны датычыліся праблем імпартазамішчэння, выкарыстання навуковых ўніверсітэцкіх праектаў у развіцці галін эканомікі, практычнай працы прадпрыемстваў. Прадстаўнікі ВНУ пацвярджалі перспектывы выкарыстання беларускай мовы ў інфармацыйным полі краіны. Алег Праляскоўскі падкрэсліў, што ў Беларусі 35—40% літаратуры, якая выдаецца, друкуецца на беларускай мове. Што датычыцца СМІ, то беларускамоўныя публікацыі і праграм, на думку міністра, павінны быць больш. Аднак у гэтым плане неабходна ўлічваць меркаванне чытаўцаў, спажываўцаў інфармацыі, сказаў ён. Студэнты спыталі ў Алега Праляскоўскага аб ўзроўні развіцця медыяўнай прасторы Гродзенскай вобласці (дарчы, ён атрымаў высокую ацэнку міністра), аб шляхах пашырэння ўплыву традыцыйных СМІ ў інтэрнэце і іншым.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗВІНІК У ДУХУ ЭКАНОМІІ

Бюджет будучага года, які складаецца паводле прызначэння саміх фінансістаў, у рэжыме найстражэйшай эканоміі, задаў агульны тон рабоце урада. Восі адказы на пытанні парламентарыяў падчас сумеснага пасяджэння абедзвюх палат (апошняя ў гэты сеціў і ў гэтым годзе) былі вытрыманымі ў такім ключы. На чым будзем эканоміць, давайце высвятляць разам.

Па-першае і самае хуткае, на адпачынку. Неабходна эканоміць патлумачыць у намесні старшыні ўрада Анатоля КАЛІНІНА адсутнасць нейкіх дадатковых выхадных для святкавання Новага года. Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па правах чалавека, нацыянальных адносінах і СМІ Аляксандр ЮШКЕВІЧ перадаў яму абурэнне сваіх выбаршчыкаў з Магілёўскай-Цэнтральнай акругі. Маўляў, многія святкуюць не дома, а ў сваёй коўце ў іншых гарадах і мястэчках, і ездзіць туды-сюды за такі кароткі тэрмін нярэдка. Тады ж, на думку парламентарыяў, на наступны дзень пасля выхадных «палова кіроўцаў будзе з рэшткавым алкагольным ап'яненнем». Спасылаецца народны выбраннік і на расійскі вопыт. Там, маўляў, святы доўжэцца з 1 па 5 студзеня.

У адказ віцэ-прэм'ер, хоць і зазначыў, што тэма бурна абмяркоўвалася ва ўрадзе, але быў непахісны: «Наша эканоміка не дазваляе адпачываць пяць і больш дзён». Таму атрыманася, як атрымалася: на ўсё пра ўсё толькі календарныя выхадныя — субота і нядзеля. Аднак чыноўніка парламентарыяў не задаволяў. Прынамсі, калі меркаваць па гучнай рэакцыі Авалянай залы.

Па-другое, на электрычнасці. Той жа самай эканоміёй тлумачыцца і свежая прапанова ўрада — увесці налета дыферэнцыяваную аплату электраэнергіі. Да такой ідэі, дарчы, падтуркнула чыноўнікаў наўня, папярэжвае, паводле іх меркавання, практыка з узвядзеннем нормаў на ваду. Анатолю Калініну ў гутарцы з журналістамі адзначыў, што ў выніку зробленых захадаў атрымаўся каласальна-ная эканомія прыродных рэсурсаў. Па тым жа шляху вырашылі пайсці і з электраэнергіяй. Тым больш што насельніцтва расходуе больш як 20 адсоткаў агульнага аб'ёму спажывання. Чым не прастор для эканоміі?

Прапанаваная ўрадам норма — 107 кВт/г на чалавека ў месці і па 30 на кожнага дадатковага члена сям'і. Скажам, жывяць у сабе ў адзінце — можае зрасходаваць 107 кВт/г, а калі, напрыклад, удаіх — значыць, толькі 137 кВт/г, у траіх — 167 кВт/г і г.д. Ва ўрадзе палічылі такую колькасць дастатковай. «А той, хто нежэаномна расходую энергію, будзе плаціць па сабекошце», — тлумачыць намеснік кіраўніка ўрада. Ён акцэнтую, што гэта сусветная практыка і ўдакладняе, што ў Беларусі гэта пакуль толькі на ўзроўні прапановы.

Налета мы будзем аплачваць з уласнай кішэнні ўжо 35 адсоткаў кошту паслуг ЖКГ. Нагадаем, што зараз большая частка выдаткаў пакрываецца за кошт сістэмы перакрывавага субсідзіравання. Аднак у планах урада паступова зводзіць яго на нішто і цалкам адмовіцца да 2015 года. Паводле звестак, якія ёсць у распрадажэнні Анатоля Калініна, выдаткі на камунальныя паслугі не з'яўляюцца самымі вялікімі для сям'і ў параўнанні з астатнімі (лідзіроўць, між іншым, прадукты харчавання) і займаюць толькі чацвёртую пазіцыю. Таму, на думку ўрада, насельніцтва варта больш прыцягваць да ўдзелу ў аплаце жыллёва-камунальных паслуг.

Разам з тым, застаецца яшчэ вельмі шырокае поле для нашай работы ў гэтым напрамку. У сваім выступленні на семінары Прэзідэнт намянуў канкрэтную і вельмі дэтальную праграму па скарачэнні імпартаёмістасці аічных прадукцый і мерах па дасягненні дадатнага балансу ў знешнегандлёвай дзейнасці краіны. Наша з вамі задача — зрабіць усё, што ад нас залежыць, каб выканаць гэту праграму.

Важную ролю ў вырашэнні пастаўленых перад краінай задач павінна адгрызаць моладзь. Праведзены з'езд Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі пераказвае, што моладзь была прасякнута духам патрыятызму. Важна, каб моладзі чалавек, сутыкнуўшыся з аб'ектыўнымі, а часам і суб'ектыўнымі цяжкасцямі, не бег бяздумна за міжвушчымі і не шукаў сваё шчасце на прычыне «дзе добра, там і радзіма», а працаваў бы на карысць сваёй краіны, свай Айчыны.

Паспяховае вырашэнне гэтай задачы патрабуе ад усіх нас актыўнай работы па імпартазамішчэнні. Усебаковае абмеркаванне гэтай праблемы быў прысвечаны рэспубліканскі семінар, які праходзіў на мінулым тыдні пад кіраўніцтвам Прэзідэнта краіны. Прадстаўленыя на семінары інфармацыя і знаёмства ў рамках семінара з шэрагам прадпрыемстваў рэспублікі паказалі, што ў краіне ўжо шмат зроблена ў гэтым напрамку. Створаны новыя і мадэрнізаваны шэраг існуючых прадпрыемстваў, што дало маг-

РОЗГАЛАС

ДАТЭРМІНОВАЯ ВЫДАЧА ПЕНСІЙ РАСПАЧНЕЦЦА 22 СНЕЖНЯ

Як паведамляе прэс-служба РВП «Белпошта», у перадысторыя дні датэрмінавага выплата пенсій (дапамог) за 25 снежня 2011 года будзе ажыццяўляцца наступным чынам: у аддзяленнях паштовай сувязі Мінска, Брэсцкай вобласці і гарадскіх аддзяленнях паштовай сувязі Магілёўскай вобласці — з 22 снежня. У аддзяленнях паштовай сувязі Віцебскай, Гродзенскай, Мінскай абласцей, гарадскіх аддзяленнях Гомельскай вобласці і сельскіх аддзяленнях Магілёўскай вобласці — з 23 снежня. У сельскіх аддзяленнях паштовай сувязі Гомельскай вобласці — з 24 снежня. А 25 снежня ў краіне будзе функцыянаваць толькі дзяржаўны аддзяленні паштовай сувязі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЭПІДЭМІЯ ГРЫПУ ПЕРАНОСІЦЦА НА ДРУГЮ ПАЛОВА ЗІМЫ

Паводле інфармацыі сталічнай санэпідслужбы, нягледзячы на сезоннае павелічэнне колькасці зваротаў у медустановыя пункты з прастуднымі сімптомамі, захваральнасць на ВРЗ і грып знаходзіцца ў стацыі на неспірэчным узроўні. Па звестках лабараторнай дыягносткі, часцей за ўсё мікра-станавяцца мішэнямі для негрыпазных вірусаў: аднавірусаў, РС-вірусаў і вірусаў параграўру.

Больш за тое, сітуацыя па грыпе і ВРЗ застаецца спакойнай ва ўсёй краіне. Спарадычныя актывнасці грыпу была адзначана ў 12 еўрапейскіх краінах, у тым ліку ў Расіі, Эстоніі, Бельгіі, Іспаніі, Нарвегіі, Славакіі, Чэхіі, Францыі і г.д. Лакальны ачаг зарэгістраваны пакуль толькі ў Нідэрландах. Такім чынам, прыходзіць эпідэмія грыпу і вострых рэспіраторных захворванняў на тэрыторыю Беларусі спецыялісты чакаюць толькі ў другой палове зімы.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЗІМОВЫЯ «ПАЦАЛУНКІ»

У ноч на сераду ў Магілёве пайшоў доўгачаканы снег. Снежная покрыва даволі значная — вышыней 5-8 сантыметраў. Людзі радуюцца: маўляў, зіма прыйшла, і наступленне навагодніх свят нарэшце адчуваецца. Дзяцьва дачкалася адрыцця ля-довых горак на цэнтральнай плошчы Магілёва. Яшчэ ўначы на расстыжку вуліц выйшла снегаўборачная тэхніка.

Аднак гэта не застрахавала ад аварыі. Па інфармацыі Магілёўскай ДАІ, 21 снежня ў першай палове дня ў абласным цэнтры зарэгістраваны 14 аварыі, у Магілёўскім раёне — яшчэ 4.

У адным ДТЗ на вуліцы Чалюцкай сутыкнуліся адрозы 6 аўтамабіляў. Сведкі гавораць, што адна з легкавушак на пагорку «дагнала» іншую. Гэтую пару ўжо таранілі астатнія. Людзі не пацярпелі, механічныя пашкоджаны атрымалі аўтамабілі. Гавораць, што кіроўцы ўжо не адаптаваліся да новых пагодных і дарожных умоў. Усё як звычайна на пачатку снежнага сезона: спізкія вуліцы — іншмаркі «цалуночкі».

Ілона ІВАНОВА.

ПАПАЛЯВАЛІ НА 26 МЛН

На тэрыторыі Целяханскай лясапаліўнічай гаспадаркі супрацоўнікі Пінскай міхайрэнспекцыі затрымалі браканьера з 18 кг мяса дзіка, а другою ўдалася ўцячы. Аператыўнікі з Пінскага РАУС забралі ў браканьера стрэльбу з патронамі. Стаць пытанне аб завядзенні крымінальнай справы.

А за тры дні да гэтага супрацоўнікі Пінскай міхайрэнспекцыі ў адной вёсцы выйшлі на трох мужчын, якія выгружалі з аўтамашыны ператваральнік току, акумулятарную батарэю і рыбалоўны сачок. Знайшлі ў машыне і ўлоў, здабыты браканьерамі ў рацэ Ясельда. 178 рыбін пацягнулі на 37 кг. За такі ўлоў браканьерам давядзецца заплаціць 744 базавыя велічыні, ці 26 млн рублёў.

Сымон ВІСТУНОВІЧ.

Навіны Беларусі і замежжа ў рэжыме on-line на сайце «Звязда» — www.zviazda.by

ЗАКАНАДАЎЧАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ГАРМАНІЧНАГА РАЗВІЦЦА КРАІНЫ — ГАЛОЎНАЯ ЗАДАЧА ПАРЛАМЕНТАРЫЯЎ

Выступленне Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь РУБІНАВА А.М. на закрыцці сёмай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання 21 снежня 2011 года

Паважаныя калегі! Паважаныя запрошаныя і журналісты!

Сёння завяршае работу сёмая сесія Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання. Гэта сесія была напоўнена напружанай і важнай працай. Мы з вамі прынялі шэраг законаў, якія маюць жыццёва важнае значэнне для нашай краіны.

Пазаўчора быў зроблены яшчэ адзін важны крок, які даць магчымасць Беларусі рэалізаваць свой эканамічны патэнцыял на Азіянскім эканамічным прасторы. Кіраўнікам трох дзяржаў — Беларусі, Расіі і Казахстана — было прынята рашэнне аб стварэнні Еўразійскай эканамічнай камісіі. Цяпер станаць немагчымымі нафтавыя, газавыя, малочныя і іншыя гандлёвыя войны.

Аднак відавочна, што не зніжэнне затрат на энэргасбыты і не больш спрыяльныя ўмовы гандлю ў рамках АЭП, а напружаная ўнутраная работа ўсіх нас разам можа забяспечыць дынамічнае развіццё эканомікі і выкананне рашэнняў, прынятых на чацвёртым Усебеларускім народным сходзе. На нарадзе па пытаннях развіцця эканомікі А.Р. Лукашэнка, указавшы на існуючыя пралікі ў эканамічнай сферы, дакладна нацэліў Урад, вертыкаль, усё наша грамадства на выкананне намячаных планаў незалежна ад сённяшніх часовых цяжкасцяў. Пры гэтым у якасці першараднай задачы ён вызначыў дасягненне ўстойлівага дадатнага салёда ў знешнім гандлі.

Паспяховае вырашэнне гэтай задачы патрабуе ад усіх нас актыўнай работы па імпартазамішчэнні. Усебаковае абмеркаванне гэтай праблемы быў прысвечаны рэспубліканскі семінар, які праходзіў на мінулым тыдні пад кіраўніцтвам Прэзідэнта краіны. Прадстаўленыя на семінары інфармацыя і знаёмства ў рамках семінара з шэрагам прадпрыемстваў рэспублікі паказалі, што ў краіне ўжо шмат зроблена ў гэтым напрамку. Створаны новыя і мадэрнізаваны шэраг існуючых прадпрыемстваў, што дало маг-

чым выканаць гэту праграму. Важную ролю ў вырашэнні пастаўленых перад краінай задач павінна адгрызаць моладзь. Праведзены з'езд Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі пераказвае, што моладзь была прасякнута духам патрыятызму. Важна, каб моладзі чалавек, сутыкнуўшыся з аб'ектыўнымі, а часам і суб'ектыўнымі цяжкасцямі, не бег бяздумна за міжвушчымі і не шукаў сваё шчасце на прычыне «дзе добра, там і радзіма», а працаваў бы на карысць сваёй краіны, свай Айчыны.

Павіншуйце Жывых партнёраў з Новым годам і Калядамі!

Сэрвіс друку НАВАГОДНІХ ФІРМЕННЫХ ПАШТОВАК

InterPrint.by офіс (017) 298 41 68 МТС (029) 775 57 18

Мабільныя тэлефоны SNAMI SNAMI.BY

Table with exchange rates for USD, EUR, and RUB.

Снарады для вавёркі? У дупле дрэва каля вёскі Завод Жлобінскага раёна гамельчанін знайшоў боерпаскусы: 4 артыперыйскія снарады часу Валькіай Айчынай калібры 45 мм. А недалёка былі знойдзены яшчэ 2-калібры 88 мм. Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Фота БЕЛТА.

зачын, створаны апошнія гады ў сферы культуры, дае магчымасць у перспектыве выйсці на падрыхтоўку адпаведнага кодэкса.

Шырокі водгук грамадскай вылікаў праект Закона «Аб аб'яднанні ў жыццёвым», і, вядома, у тым ліку атамані, і ўзгадненне пытанню ўступлення ў Суветную гандлёвую арганізацыю.

Сярод найбольш важных вынікаў сесіі па прававым забеспячэнні сацыяльнай сферы — завяршэнне маштабнай работы над пакетам законапраектаў аб ахове здароўя. Яны не толькі пашыраюць прадмет рэгулявання з улікам развіцця медыцыны. Увесь комплекс закрануты праваадносін разлічваецца ў іх з пазіцыі якасці прадстаўляемых медыцынскіх паслуг і прыярэту правую як пацыентаў, так і ўрачоў.

Глыбокага аналізу правапрымяняльнай практыкі запатрабавала карэкціроўка Кодэкса аб шлюбце і сям'і, лейтматыўнае якасці стаці ўмяшчэнне абароны інтэрасаў дзяцей і ўдакладненне правы і абавязкаў мужа і жонкі.

Адначасу ўрадава праграму па прыняцці законапраектаў у адпаведнасць з Кодэксам аб адукацыі, упарадкаванні адносін, звязаных са стварэннем і выкарыстаннем афіцыйных геральдычных знакаў, аховай гісторыка-культурных каштоўнасцяў. Дарчы, правы

СНЕЖНЯ

РЭЧЫ НА ПЛОСКАСЦІ

У яе казаннае прозвішча — Алеся Скарабагатая. І казанны для 23-гадовага мастака поспех: перамогі ў творчых конкурсах, удзел у выстаўках. А вось на яе карцінах — пераважна адбіткі рэальнасці. Простыя рэчы, за кожнай з якіх прыхована гісторыя...

Маміна дачка

Алесіна маці хацела выбраць для сябе прафесію, звязаную з мастацкай творчасцю. Ды спраўдзіцца мары не дазваляла месца нараджэння — маленькая вёскачка, дзе да паступлення ў творчыя ВНУ, зразумела, не рыхтавалі. Але на сваё захапленне жанчына з цягам часу не забылася і, больш за тое, паспрабавала перадаць яго ў спадчыну ўсім траім дзецям, аддаўшы іх у школу з мастацкім ухілам. Атрымалася, праўда, толькі ў Алеся — два яе браты маляваннем усур'ез не заняліся. А вось Алеся яшчэ ў малодшых класах усваядоміла, што будзе мастаком.

Праметэй прыкуты

Алеся вучыцца на мастака-манументаліста: «Гэта для мяне цікавей, чым проста жывапіс, бо манументалісты вывучаюць больш мастацкіх тэхнік». Хоць вядомая дзяўчына менавіта як жывапісец. Яе роспісы пакуль што можна пабачыць толькі на сценах вучэбнай майстарні ды ў кватэры брата (які сам прапанаваў распісаць у новым жылце адну са сценаў), а вось карціны неаднаразова экспанаваліся на розных выстаўках. Праўда, сумяшчаць дзве творчыя асобы ў сабе не заўсёды лёгка.

«Свабода — важная рэч для мастака ўвогуле, — разважае Алеся. — А манументалісту заўсёды трэба думаць: ты робіш гэта не толькі для самавыяўлення, але і для іншых людзей. Галоўнае — гэта не забывацца на тое, што любяць з тваім роспісам будучыя жыццё людзі. Думаць пра тое, што яны будуць яго бачыць, і ён будзе на іх уплываць. Таму не трэба выяўляцца праз дэструктыўнае, трэба ўносіць пазітыў у жыццё».

«У бабулі».

Алеся Скарабагатая нарадзілася ў 1988 годзе ў Мінску. У 2007 — скончыла Мінскую дзяржаўную гімназію-каледж мастацтваў (аддзяленне графічнага дызайну). У тым жа годзе стала стывендыятам Спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі, выйграла VII Рэспубліканскі мастацкі конкурс і была без іспыту залічана на першы курс Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў (спецыяльнасць «Манументальна-дэкаратыўнае мастацтва»). Атрымала залаты медаль на V Дзяржаўных гульнях краін-удзельніц СЧД. Уладальніца дыплама першай ступені Рэспубліканскага конкурсу маладых талентаў «Зорка ўзыхла над Беларуссю». Удзельніца шматлікіх выставак.

Але «ўносіць пазітыў» для Алеся не значыць пераадоўваць сябе: «Калі мне дрэнна, то зазвычай я нічога не пішу, не спрабую ўсё вынесці на палатно і вызваліцца. Працую толькі, калі добры настрой, а калі дрэнны, то не магу рабіць нічога».

Кіслы мёд

Апошнім часам мастачка актыўна працуе ў жанры нацюрморту, але думае ў хуткім часе звярнуцца і да жанру партрэта, каб «даследаваць» характар чалавека, бо пра характары рэчаў яна, здаецца, ведае ўсё. Можна нават сказаць, што мастак ад аднаго жанру да другога ўжо перакінуты. Нацюрморты Алеся Скарабагатой — гэта партрэты, з якіх героі раптоўна выйшлі па справе, на хвілінку, пакінуўшы рэчы: вось у віталіні нехта кінуў на падлогу пачок з кедмай парасоні і, напэўна, пабег у пакой («Восень»); вось бабуля накрыла для ўнучкі стол — яечня, бліны, цыбуля, — а сама зазірнула па нешта ў камору («У бабулі»); вось два кубкі і ласункі на сталі, і, пакуль напой крыху астывае, адзін чалавек ідзе запраسیць другога («Хочаш кавы?»).

А мастак глядзіць на плоскасць выключна зверху, пад прамым вуглом, і прыдумляе ўсё новае і новае характары людзей, што пакаіваюць рэчы без нагляду.

Самы вядомы з нацюрморту, які пабываў на шмат якіх выставах, — «Мёд». На палатне: край белай талеркі з сатавым залатым мёдам, у якім нават ложка застрае. Я пытаюся ў Алеся пра работу — і яна смяецца ў адказ: «Гэты «Мёд» мне ўжо асмомі набыў!» З большай ахвотай яна распавядае пра сваю карціну «Удалы дзень».

На ёй — старая стаптаня чараві-

кі і капляюць з грашмыма, сярод якіх пачок долараў. «Не трапляе работа чамусьці ні на адну выстаўку, — скардзіцца Алеся. — Можна, таму што беларускіх грошай у капелюшы не намалывала?»

Калі Алеся піша, яна кіруецца нейкай гісторыяй, якая склалася ў яе ўяўленні: «Спачатку гісторыя, потым з яе я выбіраю характэрныя рэчы, а потым шукаю ў рэчах самае «смачнае», каб паказаць менавіта гэта. Вось кава праліта... Але ж я не проста так пралілі, маркуюцца, што тут размаўлялі два чалавекі».

Светлавая саўдзельнікі

Адзін з самых улюбёных выяўленчых сродкаў мастака — святло. Алеся, сціпляя і памяркуючы, здаецца, сама пачынае яго выпраменьваць, як толькі мы ў размове закранаем гэтую тэму: «Святло-святло-святло», — усміхаючыся хутка прыгаворвае яна.

У выяўленчым мастацтве святло можна падзяліць на тое, што выпраменьваецца на прадмет, і тое, што выпраменьвае прадмет. Алеся скарыстоўвае і тое, і другое, але часцей схіляецца да апошняга варыянта: «Святло можа сыходзіць ад любога прадмета. Часта на гэта не звяртаюць увагі, а на маю думку — гэта галоўнае. Не толькі перадаць форму, а яшчэ і незаўважнае святло. Часам мне нават хочацца яго пафкрасціць, каб яно стала больш заўважным. Святло для мяне і ёсць адзін з крытэрыяў «смачнага» ў рэчах».

Святло на Алесіных палатнах — гэта энергія, гэта падзея, а мы — саўдзельнікі.

Майстарня — не раскоша для маладога мастака. Гэта Алеся пацвердзіла тым, што напісанае дома і ў зазвычай шматнаселеных вучэбных майстарнях атрымала высокую адзнаку на рэзультатных конкурсах. Хоць да конкурсу мастачка ставіцца досыць скептычна: «Творчыя конкурсы — гэта вельмі суб'ектыўная рэч. Адным падабаецца, іншым не. Ну як можна адзначыць мастака? Па якіх крытэрыях? Перамога, безумоўна, гэта заўсёды прыемна, але на далейшае творчае развіццё яна ніяк не уплывае».

Бясспрэчная рэч у мастацтве на думку Алеся — мастацкая аўтаномнасць: «Мастак — ён сам па сабе. Ніхто нічым не дапамагае, трэба самай дабівацца — і ўсё».

Алена МАЛЬЧУСКАЯ. Фота з асабістага архіва Алеся Скарабагатой.

«Удалы дзень».

Чаўночны бег

Мяжа пераходу ад нацюрморту да партрэта мастаком вызначана: пасля персанальнай выстаўкі, падрыхтоўкай якой яна зараз займаецца на пару з калегай Вольгай Мельнік. Гэта будзе другая персанальная выстаўка мастака Скарабагатой (першая была яшчэ падчас вучобы ў каледжы), і Алеся плануе прысвяціць яе нацюрморту.

Са шматлікіх калектыўных выставак дзяўчына вылучае «Зямлю пад белымі крыламі», што летас падзеі Нацыянальнай мастацкай музей Рэспублікі Беларусь. «Мае працы там добра паказалі, — усцешана кажа Алеся. — Пяць карцін на адной сцяне (а не ўрокі, як бывае на большасці выставак), і адразу бачны мастак».

Дарэчы, карціны ўрокі — гэта не самая вялікая праблема, з якой сутыкаецца малады творца. Алеся звяртае ўвагу на невялікую колькасць мастацкіх галерэй у нашай краіне, на тое, як важна маладому мастаку сёння прадацца, і як ён з прычына сацыяльных і эканамічных амаль што пазбаўлены гэтай магчымасці, калі, вядома, не браць пад увагу партрэты на заказ ды нацюрморты з кветкамі для кухні. «Але ж гэта не самавыяўленне...» — уздыхае Алеся.

Галоўная праблема і запаветная мар мастака Скарабагатой — майстарня. «Немагчыма ўжо дома пісаць. Працую над палатном метр на метр, а адыходзіць намя. Тады работу ставіш у адзін пакой, адчыняеш усе дзверы і бяжыш у друз — влядзец. Потым вяртаешся, нешта падмалёўваеш — і зноў бяжыш. Караці, жаж». Але Алеся не губляе прысутнасці духу і аптымізму, спадзеючыся, што хутка пытанне з майстарняй вырашыцца і на чаўночны бег можна будзе забыцца.

Мастацкая аўтаномнасць

Мастацкая аўтаномнасць — гэта галоўнае. Не толькі перадаць форму, а яшчэ і незаўважнае святло. Часам мне нават хочацца яго пафкрасціць, каб яно стала больш заўважным. Святло для мяне і ёсць адзін з крытэрыяў «смачнага» ў рэчах».

Алена МАЛЬЧУСКАЯ. Фота з асабістага архіва Алеся Скарабагатой.

Мастацкая аўтаномнасць — гэта галоўнае. Не толькі перадаць форму, а яшчэ і незаўважнае святло. Часам мне нават хочацца яго пафкрасціць, каб яно стала больш заўважным. Святло для мяне і ёсць адзін з крытэрыяў «смачнага» ў рэчах».

Алена МАЛЬЧУСКАЯ. Фота з асабістага архіва Алеся Скарабагатой.

Мастацкая аўтаномнасць — гэта галоўнае. Не толькі перадаць форму, а яшчэ і незаўважнае святло. Часам мне нават хочацца яго пафкрасціць, каб яно стала больш заўважным. Святло для мяне і ёсць адзін з крытэрыяў «смачнага» ў рэчах».

Старшыня Гомельскага аблвыканкама Уладзімір ДВОРНІК:

«НАМ ВАЖНЫ ВЫПУСКНІК, ЯКІ МАЕ ЛІДАРСКІЯ ЯКАСЦІ»

ЖУРНАЛІСТЫ, якія толькі пачынаюць прафесійную дзейнасць — ці то як карэспандэнты рэгіянальных выданняў, ці то як пазаштатныя супрацоўнікі газет ВНУ, — мелі магчымасць задаць свае пытанні старшыні Гомельскага аблвыканкама Уладзіміру Дворніку. Дыялог напрыканцы года ішоў пад назвай: «Гомельская вобласць: ганарымся сучаснасцю, будзем будучыню». У абласны цэнтр прыехалі юнарцы з усіх раёнаў Гомельшчыны. Вось аб чым яны гутарылі з кіраўніком вобласці.

— Якія ўмовы створаны на Гомельшчыне для падтрымкі маладых таленавітых людзей, якія жадаюць рэалізаваць свае інавацыйныя ідэі?

— Для падтрымкі таленавітых студэнтаў, маладых навукоўцаў, выкладчыкаў, спецыялістаў штогод праводзіцца конкурс навуковых работ, праектаў, пераможцы якога ўзнагароджваюцца грошавымі прэміямі Гомельскага аблвыканкама. Таксама сёлета праводзіўся абласны конкурс «Навацы — справа маладых». Конкурс прадугледжваў распрацоўку інавацыйных праектаў па такіх

Таму нам вельмі каштоўныя кожны выпускнік, які мае лідарскія якасці. Сёння важныя тры кадры, якія здольныя не толькі арганізаваць іншых, але і перадаць вопыт, навучныя іншы. Кадры па-ранейшаму вырашаюць усё.

— Прышоў час выбару: куды пайсці вучыцца? З вяршнінай пасады, падкажыце, якія спецыяльнасці ў Гомельскай вобласці сёння найбольш запатрабаваныя?

— За апошнія тры гады, асабліва сёлета, карыстаюцца попытам на рынку працы вобласці кваліфікаваныя рабочыя будаўнічых прафесій: бетоншчыкі, муляры, маляры, машыністы экскаватара, цясяляры, тынкоўшчыкі, электрагазаваршчыкі. У прамысловасці запатрабаваны слесары механазборачных работ, на рамоне аўтамабіляў, рамонтнікі, сантэхнікі, станочнікі дрэваапрацоўчых станкоў, токары, швачкі, электрамонтнёры. Захоўваецца патрэба ў кіроўцах аўтамабіляў, трактарыстаў, прадаўцаў і цырульнікаў. Варта адзначыць, што тры вяршыні запатрабаваных наймальнікам вакансій складаюць свабодныя месцы менавіта на рабочых спецыяльнасцях. З ліку спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй патрабуюцца медыкі, інжынеры-будаўнікі, праграмісты, канструктары, тэхналогі, энергетыкі, ветэрынарыяны ўрачы, заа-тэхнікі. Дарэчы, наймальнікі пры працаўладкаванні ў сельскай мясцовасці, як правіла, прапануюць жыллё.

кірунках жывапісцяў, якія культура, турызм, добраўпарадкаванне тэрыторый, маладзёжная палітыка, сацыяльная работа з маладымі сем'ямі, будаўніцтва, жыллёва-камунальная гаспадарка і іншыя. Найбольш перспектыўныя інавацыйныя праекты і навукова-тэхнічныя распрацоўкі былі прадстаўлены на выставе ў рамках Гомельскага эканамічнага форуму. Ёсць магчымасць і фінансавы падтрымкі перспектыўных інавацыйных праектаў, правядзення навукова-даследчых работ і ўкаранення інавацый у вытворчасць за кошт сродкаў інавацыйнага фонду Гомельскага аблвыкан-

— На жаль, маладыя людзі не імкнучыся звязаць сваё жыццё з працай на зямлі. Ваш прафесійны шлях тут можа служыць прыкладам. Ніколі не шкадаваў, што абраў у свой час прафесію, звязаную з сельскай гаспадаркай?

— Я прайшоў шлях ад трактарыста да старшыні аблвыканкама. Лічу, што лягчай кіраваць чалавеку, які ведае вытворчасць, 80 % паспяхоўных кіраўнікоў прайшлі праз усе прыступкі на вытворчасці. Я сам у 27 гадоў стаў галоўным ветурачом раёна. Быццам бы паспяхова працаваў. Але калі

прыязджаў на сельска-прадпрыемства да кіраўніка з 30-гадовым стажам, мне складала было цяжка растлумачыць нейкія праблемы толькі па адной прычыне. Бо ён мог мне сказаць: а ты сам тут працаваў? Таму я пайшоў на пасаду кіраўні-

Сакрэт паспяховай дзейнасці ад кіраўніка Гомельшчыны Уладзіміра ДВОРНІКА: Кадры па-ранейшаму вырашаюць усё!

ка гаспадаркі «Зара» і 13 гадоў на ёй адпрацаваў. Цяпер гэта — буіное сельскагаспадарчае прадпрыемства ў Мазырскім раёне, дзе ёсць і перапрацоўка, і вялікая гандлёвая сетка. Я прайшоў гэты шлях, і мне лягчай размаўляць са спецыялістамі ў любой галіне рэальнага сектара эканомікі.

— На з'ездзе Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі Прэзідэнт краіны выступіў з просьбай прадаставіць гэтым грамадскаму аб'яднанню ў летні перыяд месцы для працаўладкавання байцоў будаўнічых атрадаў і проста ахвотных папрацаваць у час канікулаў. Прагуляла лічба — 10 000 для кожнага рэгіёна. Ці ёсць такая магчымасць на Гомельшчыне?

— Думаю, да пачатку сезона мы падрыхтуем гэтыя працоўныя месцы, знойдзем неабходныя аб'екты і размяркуем усіх па раёнах. Калі чалавек сам навучыцца зарабляць грошы, у яго будуць іншыя адносіны да ўсяго таго, што адбываецца на гэтай зямлі. Таму мы выканаем рашэнне кіраўніка дзяржавы.

Наша задача — ствараць такія вытворчасці, каб людзі маглі атрымаваць прыстойны заробак, каб паліпаўша іх дабрабыт. Там, дзе ёсць добры заробкі, няма людзей, якія вядуць асяццельны лад жыцця... Хочацца, каб усе людзі Гомельшчыны адчувалі сябе больш абароненымі, больш упэўненымі ў заўтрашнім дні.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара.

Шахматыстка, спартсменка і проста прыгажуня

ГЭТУЮ дзяўчыну можна назваць адкрыццём 2010 года. Мінчанка Анастасія Зянюлікіна, шахматка СДЮШАР № 11 па шахматах у вайсках, становіцца пераможцам сусветнага першынства сярод дзяўчат да 16 гадоў. Яе прызнаюць найлепшай шахматысткай Беларусі. Сёлета — новая перамога. У лістападзе Насця ў другі раз стала чэмпіёнкай свету па шахматах сярод дзяўчат да 16 гадоў на першынстве плане-ты ў бразільскім Калдас-Новасе.

«Гуляць даводзілася часам па 15 гадзін на дзень. Адзін матч — 5 гадзін, плюс трэніроўка. Так што я бразільці, можна сказаць, не бачыла, — успамінае Насця. — Дарэчы, мы ляцелі туды ў тры пералёты, правялі 13 гадзін у Парыжы, можна было б прагуляцца па горадзе, тым больш што ў нас былі візы. Але наколькі турнір сур'ёзны, то я палічыла за лепшае застацца ў аэрапорце: адпачыць, лепш падрыхтавацца. Вырашыла, што лепш не рызыкаваць...»

Займацца шахматамі Насця пачала, калі ёй яшчэ не было шасці гадоў. «Дзяўчына на дачы навучыў, — гаворыць чэмпіёнка. — У нас наогул уся сям'я шахматная, мама і тата нават пазнаёміліся дзякуючы шахматам, разам ездзілі на турніры, потым паняліся. Але гуляюць у шахматы не толькі бацькі, а і бабулі-дзядулі, і прадзед гуляў... Неж тата заўважыў, што ў мяне атрымліваецца, завёў у спартыўную дзіцяча-юнацкую школу алімпійскага рэзерву. Мне

пасадылі гуляць з хлопчыкамі, які займаўся ўжо два гады, і я яго абыграла».

Колькі часу забіраюць шахматы?

— Я займаюся з трэнерам ад 2 да 4 разоў на тыдзень па тры гадзіны і яшчэ самастойна. Імкнуса нават у вольную хвілінку (напрыклад, бацькі ў краме, а я сяджу, чакаю іх у машыне) дастаць кніжку, рашыць задачу... Сядзець гадзінамі ў інтэрнаце або перад тэлевізарам я не буду. Хоць часам і хочацца, калі быць шчырай. У мяне «У кантакце» ёсць свая старонка, часам хочацца паразмаўляць з кімсьці, але не гадзінамі ж!

Хоць наогул цяпер шахматы без камп'ютара — нішто. Раней пачатковыя партыі, дэбют можна было прыдумаць самастойна. Ведаеш пару першых ходоў — і сядзіш, разбіраешся за дошкай. Зараз пачатковыя ходы распрацаваны ледзь не да 30-га ходу ў шматлікіх варыянтах. З кожным днём усё мяняецца, з'яўляюцца навінкі...

Нагрузкі вялікія?

— Лічыцца, што шахматы другі па энергазатраце від спорту пасля футбола. Непадрыхтаваны чалавек не зможа шасць гадзін запар сядзець і думаць, не звязваючы ні на што. Бо калі страціш канцэнтрацыю нават на 5 хвілін, не пралічыш аднаго варыянта — усё, партыю можна здаць. Можна, вядома, устаць, працісіцца, расцерці ногі... але ўсё роўна ўсе думкі ў партыі.

А пасля турніру прыязджаеш і пачынаеш наганяць прапунчае ў школе. Вучыш па 5-7 парagraфаў па кожным прадмеце. Але дапамагае здольнасць скан-цэнтравацца, якую развілі шахматы.

— У Фішэра ёсць фраза: «Шахматы — не жаночая справа»...

— «Мужчынскія» шахматы мацнейшыя па шэрагу прычын, але «жаночыя» ў апошнія гады значна прыбавілі ў стылі гульні. Вельмі многія шахматысты змагаюцца на роўні з мужчынамі, напрыклад, Полгар, многія грузінікі... Не ведаю, ці стане калі-небудзь жанчына чэмпіёнкай свету па шахматах сярод мужчын, але сур'ёзную канкурэнцыю рана ці позна прадстаўніцы прыгожага полу дакладна складуць.

Вы збіраецеся займацца шахматамі прафесійна?

— Так. Спачатку мне падабалася, што дзякуючы шахматам я магу падарожнічаць, выйграваць прызы. Цяпер ужо думаю пра іх пра сваю прафесію. Збіраюся паступаць ва Універсітэт фізкультуры. Буду гуляць сама ці, можа, трэніраваць іншых — пакуль яшчэ не ведаю. У мяне няма такой мэты — кроў з носу, але стаць наймацнейшай шахматысткай у свеце. Кітайцы займаюцца па 8-10 гадзін у суткі. Я не ведаю, добра гэта ці дрэнна. У рэшце рэшт, шахматы — не галоўнае ў жыцці.

А што галоўнае?

— Тут я згодна з татам — гэта сям'я. Здароўе...

Вы разважаеце не па гадах...

— Я і змацянальная таксама. Спраўдныя шахматыст хавае свае эмоцыі, па твары звычайна нічога не відаць. Але ўнутры можа рабіцца ўсё што заўгодна, і пульс можа быць 140.

(Заканчэнне на 2-й стар. «Ч3».)

Шахматыстка, спартсменка і проста прыгажуня

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «Ч3».)
 — Як думаеце, можна стаць фінансава забяспечаным чалавекам, прафесійна займаючыся шахматамі?
 — Думаю, што можна. Хоць гэта даволі складана. Шахматы — не самы відовішчы від спорту, яны маюць патрэбу ў папулярнасці. Людзям цікава глядзець, як 22 мужчыны бегаюць за мячом, чым сачыць за тым, як людзі сядзяць за шахматнымі столікамі. Да таго ж правільны футбол можна даведацца за 5 хвілін. А шахматам трэба вучыцца нашмат даўжэй...
 — Насця, ваш лад жыцця моцна адрозніваецца ад ладу жыцця вашых аднагодцаў?
 — Ведаеце, чалавеку збоку бывае складана зразумець, колькі сіл трэба ўкладваць у шахматы. Толькі тыя, хто таксама сур'ёзна чымсьці займаецца, тачна, напрыклад, ці чым-небудзь яшчэ, могуць зразумець некаторыя рэчы. Напрыклад, што зайдзюцца тут няма чаму. Вось хтосьці можа падумаць, што ён вучыцца, а я паехаала забяўляцца ў Бразілію. А я выкупалася ў тэрмальным

водах, якімі славіцца Калдас-Новас, усяго адзін раз за амаль два тыдні, і апошні дзень перад ад'ездам. Таму што не было часу. Магчымаць выйсці ў горад у мяне з'явілася толькі пасля апошняга тура, але пайшоў лівень, і я так горада і не пабачыла.
 І ў штодзённым жыцці, дома, трэба ўвесь час выконваць рэжым. Хтосьці можа лгчы спаць у гадзіну ночы, а мне пасля 11 класіцы непажадана, таму што пакажу горшыя вынікі на трэнероўцы. Трэба займацца фізіпадрахтоўкай... Хоць, вядома, заўсёды быць правільнай немагчыма, але я ўсё ж стараюся. І усё роўна усведмяю, што не раблю ўсяго магчымага. Увогуле, спачываць на лаўрах не атрымаецца. Самая вялікая праблема — правільна расставіць прыярытэты, выбраць, што вучыць. Трэба ж паспеець вельмі шмат. І школа, і шахматы, і фізічная падрыхтоўка, і англійская мова... Як на ўсё знайсці час?
 — Але вы робіце макіяж, ходзіце на дыскатэкі, як іншыя дзяўчынкі?
 — На дыскатэкі амаль не хаджу. Макіяж раблю рэдка, толькі калі нейкае мерапрыем-

ства або часам, каб падняць сабе настрой, калі дрэннае надвор'е, ідзе дождж...
 Мяне з дзяцінства вучылі, што ў павінна не глядзець на іншых, а быць сабой і адстойваць свой пункт гледжання. Вядома, часам гэта складана. Калі, напрыклад, усе хочучы прагуляць урок, а я разумею, што мне трэба выправіць аднаку, я застаюся. Ці, да прыкладу, усе могуць застацца, а я магу сысці, калі палічу гэта патрэбным. У таты такая пазіцыя, і я таксама яе прытрымліваюся.
 — Тытул чэмпіёніцы свету — гэта вярышныя? Ці ёсць яшчэ да чаго імкніцца?
 — Я выйграла ў юнацкім турніры, але ёсць яшчэ і даросляў шахматы. На адным з турніраў у 2010 годзе я ўвайшла ў 14 наймаццейшых шахматыстаў Еўропы і выйшла ў фінал чэмпіянату свету, ужо дарослага. Ён пройдзе ў 2012 годзе, на якім 64 шахматысты будуць змагацца за званне чэмпіёніцы свету ўжо ў дарослай катэгорыі. Рыхтуецеся зараз да яго.
 — Паспехаў!
 Святлана БУСЬКО.

ІДЭЙНАЯ СТУДЭНТКА

Калі шчыра, гэтая беларуская магла б упрыгожыць модныя подыумы сталіцы свету, але яна вырашыла стаць будаўніком і занялася цяпер... шаўковай тынкоўкай!
 Мая Славінская — студэнтка 5 курса Беларуска-Расійскага ўніверсітэта ў Магілёве. Маю дзядзючкі — дызайнер, бацька працуе ў сферы будаўніцтва, брат вучыцца ва ўніверсітэцкай аспірантуры, а Мая, вельмі актыўны і цікавы да ўсяго чалавек, вырашыла ўсё гэта аб'яднаць. Яна вучыць прамысловую і грамадзянскае будаўніцтва, яе спецыяльнасць стане рэканструкцыя будынкаў, у тым ліку архітэктурных помнікаў, а актуальна навуковая праца датычыцца папулярнага аздаблення — «вадкіх шпалераў».
 — Так, я займаюся навуковай працай ад пачатку навучання ва ўніверсітэце, і яна мне вельмі цікавая, — пацярджвае Мая. — Гэта нібыта іншы лад жыцця, калі трэба шукаць ідэі і інфармацыю, мець зносіны з выкладчыкамі.
 Праект студэнткі Славінскай, зроблены пад навуковым кіраўніцтвам старшага выкладчыка кафедры прамысловага і грамадзянскага будаўніцтва БРУ Прымаў Семянчук, у трыою лепшых ад рэгіёна і быў прадстаўлены на выставе «100 ідэй для Беларусі» на 41-м «З'ездзе БРСМ. Ён называецца «Выворачыць шаўкавай джарытальную тынкоўку на аснове другой сыравіны тэкстыльнай і папярковай прамавытворчасці».
 — Гэта матэрыял для аздаблення сценаў: напэвацца, як тынкоўка, але нагадвае сабой шпалеры, — тлумачыць Мая сэнс для «чайнікаў» у будаўніцтве. — «Вадкія шпалеры» прыгожыя, і ў іх шмат добрых якасцяў. Гэта экалагічна чыстае аздабленне, але яно вельмі дарагое, бо імпартаўца. Таму мы стварылі айчыны аналаг, які танней за замежны прыкладна на 60%.
 Яшчэ адна важная перавага магілёўскага інавацыйнага праекта — выкарыстанне другой сыравіны. Адходы ад вытворчасці тэкстылю часта проста спальваюць за межамі гарадоў. Між тым аказалася, што менавіта з акраўкаў тканіны, валокнаў, паперы можна зрабіць тынкоўку!
 — З дапамогай спецыяльнага механізму ўсё гэта дробіцца, дадаецца клей і вада, перамешваецца, — працягвае расповед студэнтка. — Такім чынам мы ўтылізуем адходы, ратуем экалогію і робім больш таннай канчатковую прадукцыю.
 Айчыну шаўкавую тынкоўку ўжо лакальна апрабавалі, а цяпер вынаходнікі рыхтуюць

ца да арганізацыі больш маштабнай вытворчасці. Мая спадзяецца, што гэта будзе прадпрыемальніцкая справа, арганізаваная на базе ўніверсітэта.
 — Для ўкаранення праекта, вядома, патрабуюцца грошы, — тлумачыць Славінская. — Для пачатку неабходны 3 тысячы долараў. Але мы спадзяёмся на грант, бо нас заўважылі на выставе, што была на «З'ездзе БРСМ».
 «100 ідэй для Беларусі» — гэта падтрымка моладзевых амбіцыйных праектаў, інавацыйных адкрыццяў. Самага рознага кшталту — ад навуковых распрацовак, якія датычацца сур'ёзных вытворчасцяў, да невялікіх школьных праектаў.
 — Кожны малады чалавек можа падаць ідэю, якая дапаможа яго краіне, — каментуе першы сакратар Магілёўскага абласнога камітэта БРСМ Дзмітрый Варанок. — Такіх у Магілёўскай вобласці знайсцюся адразу каля паўсотні.
 Дзмітрый і яго калегі расказваюць, што акрамя праекта Май Славінскай, у трыою лепшых увайшла таксама работа Магілёўскага ўніверсітэта харчавання па аніжніні сабекошту вытворчасці сыроў і яшчэ адзін інавацыйны праект, які датычыцца металаапрацоўкі.
 Яшчэ тры адзначаныя ідэі маюць дачыненне не да вытворчых працэсаў, а да штодзённага жыцця маладых людзей, адзначыў Дзмітрый Варанок:
 — Навучэнцы гімназіі № 1 раённага цэнтру Горкі прывідумалі, дзе і як зрабіць у горадзе пляцоўку для скейтбордзіngu. Студэнты Бабруйскага філіяла Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта прапанавалі цікавы экскурыйны праект з элементамі тэатралізаванага прадстаўлення. А вось у Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі зрабілі цыкл лекцый «Цярыцы погляд — наш выбар».
 Абласная арганізацыя БРСМ аб'ядае лепшымі праектамі, у прыватнасці, Май Славінскай, арганізацыйную падтрымку. Гэта можа быць бесплатная юрыдычная дапамога ў справе стварэння сваёй справы, суправаджэнне дакументацыяй на працягу першага года дзейнасці і гэтак далей. Грошы грамадскай арганізацыі на рэалізацыю праектаў не дае, аднак БРСМ ужо забяспечыла лепшым ідэям інфармацыйнае суправаджэнне і ўвагу ўладаў сталіцы і рэгіёна, і моладзь лагічна спадзяецца на іх падтрымку.

Знаёмцеся: 23-гадовая магілёўчанка Мая Славінская, прыгожая дзяўчына і будучы будаўнік. Студэнтка прадставіла на выставе «100 ідэй для Беларусі» свой праект, які ўвайшоў у лік лепшых.

100 ідэй КРОПЛЯ ВАДЫ МАЕ ШАНЦ ТРАПІЦЬ У АКІЯН

ЗДАБЫВАЦЬ паліва з вады — ідэя не зусім новая, але на практыцы да гэтага часу не ўвасоблена. Студэнт 4 курса Гомельскага дзяржаўнага тэхнічнага ўніверсітэта імя П. Сухого Вадзім Васкевіч вырашыў працягнуць справу Стэнлі Мэера, амерыканскага даследчыка мінулага стагоддзя, які сцвярджаў, што з дапамогай спецыяльнай устаноўкі, у аснове якой ляжыць электраліз, аўтаматэа можна заправіць не вядомымі нафтапрадуктамі, а вадой. Далучыўшы прыладу да крыніцы сілкавання, пад дзеяннем току можна атрымаць вадарод і кісларод. Ісць сумесь павінна прымусяць аўтаматэа рухацца. З аналагічнай ідэяй малады чалавек звярнуўся на праект «100 ідэй для Беларусі», і быў заўважаны.

Хлопец родам з вёскі Варатын Калінкавіцкага раёна. Фізікай Вадзім захапляецца яшчэ са школы, а цяпер воль на факультэце аўтаматэа-вадных інфармацыйных сістэм з дапамогай сваіх навуковых кіраўнікоў упарта змагаецца, каб яго даследаванні ператварыліся не толькі ў дыпломную работу, але і прынеслі карысць дзяржаве.

Сябры і ўдзельнікі сацыяльнай сеткі, з якімі Вадзім абмяркоўваў свае ідэі, актыўна яго падтрымалі і нават падказвалі, на што трэба звярнуць асабліва ўвагу. Зразумела, былі і тыя, хто вельмі крытычна ставіўся да магчымасці з нічога зрабіць нешта і параўноўваў распрацоўку з вынаходствам вечнага рухавіка. Тым не менш, Вадзім працягвае верыць у поспех сваёй ідэі:
 — Мае даследаванні далі станоўчы вынік ва ўжыванні гэтай сумесі ў рухавіках унутранага згарання. Гэта цэлы прарыв, пра які маўчаць, і які, лічу, тэрмінова за мячом. Нафтапрамысловыя жадае быць манополіяй, і таму высмейвае навукоўцаў, якія заўважылі, што машына можа ездзіць на вадзе! Я лічу, што мая распрацоўка лёгка ўкараніцца ў штодзённае жыццё. Маёй ж задчай з'яўляецца аўтаматэа-вадная гэтага працоў, каб новае прадукт змог набыць кожны, і карыстацца мог кожны, і людзі, і прадпрыемствы. Гэта можа эканамічна вялікую колькасць грошай, бо пераабсталяванне мізэрнае ў параўнанні са стратамі. З навуковым кіраўніком мы правялі прыблізна разлікі эканоміі. На наш погляд, распрацоўка рухавіка на вадзе акупіцца за 6-7 гадоў. Гэтая ідэя этагэагодная не толькі эканамічна. З такім палівам вырашаецца экалагічная праблема. Пры згаранні газу ўтвараецца вадзяная пара, якая часткова вяртаецца ў атмасферу, яна абсалютна бяшчодная для навакольнага асяроддзя.
 Вадзім Васкевіч зараз працуе над аднаўленнем устаноўкі Мэера, якая будзе пад дзеяннем электрычнага току малых частот (не амперы, а міліамперы) выпрацоўваць грыму-чому сумесь ННО, толькі з павялічаным ККД. Прычым майструе яе з падручнага матэрыялу. Ужываць свой «рэактар» Вадзім прапануе ў розных сферах. А дакладней, усюды, дзе патрабуюцца таннае паліва.
 Навуковы кіраўнік Вадзіма, дацэнт кафедры дэталіў машын, кандыдат тэхнічных навук Уладзімір Камракоў разам са студэнтам прапароўвае дэталі праекта. У поспех сваёй вучні ён верыць і лічыць, што пры адпаведнай распрацоўцы і падрыхтоўцы праект рэалізаваны:
 — У навукальным сэнсе — гэта арыгінальная ідэя, а практычнае яе ўвасобленне пакажа час. Вялікі праблем у ажыццяўленні ясабіста не бачу, бо ніхто не збіраецца высвясціць цалкам нафтапрадукты. У людзей праця будзе магчымасць выбраць лепшае.
 Вадзім і ўсе, хто ў яго верыць, спадзяюцца ўрэшце знайсці патэнцыйнага спонсара, а пакуль грамадскае аб'яднанне БРСМ, арганізатары конкурсу «100 ідэй для Беларусі», робяць усё магчымае, каб не толькі прааналізаваць, але і падтрымаць ідэю вадароднага рухавіка ад будучага інжынера-праграміста Вадзіма Васкевіча.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 12 ад 19 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнік газеты — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»; грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі». Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**. Адрасны з выпуск — намеснік галоўнага рэдактара **Анаоль СЛАНЕУСЬКІ**. Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А. Кантактны тэлефон: 292 44 12. e-mail: posts@tut.by; info@zvuzda.minsk.by. Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку»». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 33.380. Нумар падпісаны ў 19.30 21.12.2011 г.

Ведай нашых! КОД НЕУГЕНЯ

Ля ўваходу ў галоўны корпус Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы з'явіўся квадрат з мазайчнай пліткі, у якім у хаатычным парадку размешчаны маленькія квадраткі чорнага і белага колеру. Нейкае ўпрыгажэнне гістарычнага цэнтру горада над Нёманам у стылі стрыт-арта (вулічнага мастацтва)? Аказваецца, гэта даволі сур'ёзная праца, патрабаванне часу ў сферы інфармацыйных тэхналогій — першы аб'ект у горадзе над Нёманам, дзе з'явіўся QR-код.
 Аўтар праекта, студэнт-тэрыкурскі факультэта матэматыкі і інфарматыкі **ГрДУ Яўген НЕУГЕНЬ** на сваёй, п'яна, першай у жыцці прэс-канферэнцыі патлумачыў:
 — QR-код (абрэвіятура ад Quick Response, што перакладаецца як «хуткі водгук») — гэта наступнае пакаленне штрых-кодаў, якія цяпер выкарыстоўваюцца практычна на ўсім таварах — з выкарыстаннем мабільнай сувязі. Ідэя праекта захапіла мяне пасля прагляду фільма пра вулічнае мастацтва, дзе герой выкладае мазайчнай пліткай карціны ў розных месцах па ўсім свеце. Я прапанаваў зрабіць мабільны сайт нашага ўніверсітэта, на які можна выйсці праз гэты мазайчны квадрат — QR-код. І цяпер, праходзячы міма галоўнага корпусу, можна ўзяць свой мабільны тэлефон, адсканаваць QR-метку (у радпусе не размяшчэння дзейнае Wi-Fi) і вам адкрыецца сайт, дзе прадстаўлена асноўная інфармацыя пра ГрДУ. Можна ўбачыць на карце, дзе ён знаходзіцца, што размешчана побач, даведацца пра навіны ўніверсітэта, размяшчэнне факультэтаў, кантактныя тэлефоны... Прычым гэты мабільны сайт непасрэдна звязаны з карпаратыўным інфармацыйным сайтам і пастаянна абнаўляецца.
 Дарэчы, ГрДУ імя Янкі Купалы стаў першым не толькі ў абласным цэнтры, але і сярод ўніверсітэтаў краіны, дзе створаны мабільны сайт з выходам на яго праз QR-метку.
 — Мяркую, што гэта карысна не толькі для іміджу нашай навукальнай устаноўкі, для турыстаў і гараджан, каб яны больш даведаліся аб «Купалаўскім» ўніверсітэце, але і можа быць выкарыстана ў горадзе ў цэлым. Напрыклад, у інтэрэсах інфармацыйнай падтрымкі турыстычнай сферы, — лічыць кіраўнік праекта, начальнік цэнтру ўніверсітэцкага менеджменту **Алена РАЗВА**.
 І спраўды, QR-коды цяпер даволі актыўна выкарыстоўваюцца ў турызме. Напрыклад, у Львове яны размешчаны больш чым на асям'юдзяткі турыстычных аб'ектах. Гэта дазваляе турысту лёгка арыентавацца ў горадзе, нават не ведаючы ўкраінскай мовы.
Барыс ПРАКОПЧЫК.

УЗНАГАРОДЗІЛІ «ПАСАЖЫРАЎ» «ЭКАБУСА»

У Віцебскім абласным камітэце прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя адбылося ўзнагароджанне паметнымі падарункамі актыўных удзельнікаў дзіцячага экалагічнага тэатра на колах «Экабуса». Тэатр паспяхова дзейнічае пры агульнаадукацыйнай сярэдняй школе ў пасёлку Доўжа Віцебскага раёна з 2004 года. А па ініцыятыве вучанцы 10 класа гэтай школы Веранікі Кавалёвай творчы калектыв стай унікальным мабільным экалагічным тэатрам на колах. Экалагічны тэатр на колах — «Экабус» адпраўляўся ў першыя гастролі некалькі гадоў таму.
 Удзельнікі тэатральнай групы прывязджаюць у населеныя пункты

Віцебскай вобласці і падчас спектакляў праводзяць экалагічнае выхаванне, прапаганду экалагічных ведаў дзякуючы дзівовай яскравай мове мастацтва.
 Праект «Экабус» быў прадстаўлены для ўдзелу ў праекце Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі «100 ідэй для Беларусі» і быў прызнаны вельмі цікавым — увайшоў у спіс найлепшых.
 Цікава, што пры гэтай жа школе яшчэ з 1960-х дзейнічае лясніцтва. І гэтае школьнае лясніцтва па заслугах лічыцца адным з лепшых у рэспубліцы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПАТРЭБНА ШОКАВАЯ ТЭРАПІЯ І Ў ШКОЛЬНЫХ РЭФОРМАХ...

У «Звяздзе» ад 24 лістапада 2011 г. №224 (у дадатку «Чырвоная Змена») змешчаны артыкул **Ганны Трошынай «Якой павінна быць школа?»**. Вырашыла далучыцца да абмеркавання тэмы, бо там двойчы ўзгадваюцца праблемы дэдукацыйнага, а там двойчы ў школе трыццаць трэці год, і сёлета ў мяне 2 клас, таму не магу, нават не маю права застацца ўбаку.

Па-першае, хачу сказаць, што я не іранізую, я зайдзроччу на стаўнікам, у якіх вучацца дзеці, узгаданых у артыкуле.
 Бацькі скардзяцца, што даводзіцца па дзве гадзіны сядзець з дзіцём за дамашнімі заданнямі. Чытаюць гэтыя радкі, я злавіла сябе на думцы, як мне нестася гэтых бацькоў, на жаль, ужо даўно...
 А вось выраз: «Мая справа карміць і апрацаць, а астатняе — ваша (настаўніку) справа» — усё часцей з'яўляецца з вуснаў бацькоў.
 Дарэжэнкія бацькі, калі вы сёння з вучнем 2 класа сядзіце з дня ў дзень па 2 гадзіны за падрыхтоўку дамашніх заданняў, то ў 3 класе вада дзіця будзе з поспехам самастойна займацца, і ў наступных класах таксама. Што тычыцца нас, настаўнікаў, то мы ў 2 класе дамашнія заданні задаём з улікам магчымасці іх выканання да 1,2 гадзіны.
 Я са сваёй практыкі сцвярджаю, што менавіта 2 клас самы цяжкі ў школьным жыцці для дзіцяці, так і для бацькоў (і невыпадкова, што ў артыкуле двойчы ўзгадваюцца 2-класнікі). У першым класе дзеці шмат чаго рабілі па ўзоры, па алгарытме, а тут патрэбна навука чытаць, працаваць з падручнікам. У яго (вучня) з'явілася дамашняя заданні, якіх не меў у 1 класе. Можна ўпершыню ў жыцці ў яго з'яўляюцца асабістыя абавязкі. Гэта вельмі складаны перыяд у жыцці вучня, і без дапамогі бацькоў яму не абыйсціся.
 Я, напрыклад, у мінулым навукальным годзе раіла бацькам адклікаць усё свае справы (пастаўці гадзіннік перад сабой) і 15 хвілін гутарыць з дзіцём аб тым, што ў школе пісалі, чыталі,

для вывучэння англійскай мовы. Проста мозг пачынае сябе берагчы, ён не ўспрымае лішняй інфармацыі, ён хоча абараніць псіхіку дзіцяці ад парушэнняў. І калі вы з рэпетытарам дагоніце сваю англійскую (лепей бы наш, беларускую!), то абавязкова ўзнікнуць праблемы з іншымі прадметам — па той самай прычыне. І калі другая гадзіна платная, то яна неабавязкова — у плане здароўя. А прайдзе час, галава адпачне, і ўспомніць вучыць усё, што вучыў і здолее прымяніць веды.
 І пра заняткі «па душы» тое самае скажу: трэба ўсё ж нечым ахвяраваць («за двума займіцамі пагонішы...»). Але ж калі ў дзіцяці добрая здольнасць і трываля адпсіхкі, ён і са школьнымі заданнямі справіцца, і сваім мэтамі здастану парадку людзей. «Зычу здароўя, а астатняе вы купіце за грошы», — гэтак пажаданне працягвала яшчэ ў юнацтве, па-

на сёння рэформы ўсе праблемы не здымаюць. Проста эканамічны крызіс, які мы апошня гады перажываем, у школе пачаўся значна раней і зацягнуўся на многія гады. Колькі разоў даводзілася набіраць новы клас, кожны раз штосці ўводзілася новае, якое пад сумненні ставіла тую папярэднюю працу, а то і зусім перакрослівала усё твае напрацоўкі.
 Ганна Трошына піша, што нават не хапае мячкіцаў для уроку фізікультуры (майце на ўвазе, што гэты прадмет цяпер называецца «фізічная культура і здароўе») і прылад для хіміі. А адкуль яны з'яўляюцца, калі столькі рэформаў вытрымала школа?
 І калі на эканамічны крызіс «шокавай тэрапіяй» навалювацца (узгадзіце цэны), то, на мой погляд, патрэбна шокавая тэрапія і ў школьных рэформах.
 Можнае смяяцца, колькі хочаце, а на сённяшнім этапе гэты «шок» я бачу ў ідэальнай мадэлі школы — «сямігодцы», той сямігодцы, якая быў у пасляваенныя гады. Аргументы: кожны пачне разумець, што ў 14 гадоў трэба будзе атрымацца прафесія, шукаць працу, а не чакаць, калі павольна са школы пойдзе (?) у армію, а там — як Бог даць.

Замежную мову ў школе, лічу, лепш вучыць з пятага класа, які і было раней. Вучань, які валодае ўжо досыць добра рускай, беларускай мовамі, хутчэй вучыцца чытаць, запамінаць «замежку» і авалодае ёй не горш за тых, хто з трох гадоў у садку вучыцца. Калі ж магчымасці сямі і здароўе дзіцяці дазваляюць, чаму б і не вучыць з ранняга дзяцінства?
 Сама сабе пярэчу? Зусім не! Так, як уяўля б у кожную школу некалькі праграм для навучання, у залежнасці ад падрыхтаванасці і здольнасцяў канкрэтнага класа. І даць магчымасць настаўніку выбіраць, па якой праграме працаваць. За мяжой існуе ж такая практыка, і плённая.
 Есць яшчэ адна праблема, якая мяне турбуе, якая негатыўна ўплывае на арганізацыю навучання: мы адабралі падручнікі з сямі! З аднаго боку, як бы дапамагем (не трэба плаціць грошы), а з другога боку, прывучаем жыць за кошт дзяржавы з дзяцінства. Але падручнік (сама беларуская назва за сябе гаворыць — быць пад рукой) дапаможа хутка знайсці патрэбнае правіла, формулу, выказванне. Гэты матэрыял «сфатаграфаван» у памяці, нават старонку ідзе з пяціцю, шасцю класамі ўладкоўвацца на працу.
 А каб не было перагрузкі вучняў, вучэбны тыдзень павінен быць 6-дзённым. Згодна з 5-дзённым (усё ж такі магчымае больш часу правесці з бацькамі), але каб было, як у савейскай школе: не меней 6(5) урокаў матэматыкі, столькі ж урокаў чытання і пісьма (маю на ўвазе пачатковую школу). Тады ў большасці вучняў будзе насамрэч трываля веды, бо будзе час на паўтарэнне, сістэматызацыю матэрыялу. І патрэба ў рэпетытарстве ў пачатковай школе адладзе, і бацькі не будуць «ахвяраваць адначынам, прагукі на вуліцы дзеля хатніх заданняў» (з артыкула; толькі гэта зусім не ахвяра працаваць са сваім дзіцем, а тое, што «закінь наперад — ззаду знойдзеш»).

Ларыса КУПРЫЯНЧУК, Хатаўнянская сярэдняя школа, Рагачоўскі раён, Гомельская вобласць.

...Баліць душа, што на сёння рэформы ўсе праблемы не здымаюць. Проста эканамічны крызіс, які мы апошня гады перажываем, у школе пачаўся значна раней і зацягнуўся на многія гады.

разважала над сэнсам, прыняла яго, разо і вам задумацца. Я б не пісала гэтыя радкі, каб сама не страціла дзіця. І «па-сведчанне асаблівага ўзору» на яго імя так і не было атрымана. Ён памёр у 14 гадоў, у яго не было здароўя, а здольнасці былі. А яшчэ, працягваючы артыкул, можна дакладна зрабіць выснову: у нас вельмі шмат патрабавальных настаўнікаў, уважлівых, неабякавых да праблем вучняў, якія трымаюць сувязь з бацькамі, падказваюць, дзе патрэбна дапамога вашым дзецям. І чые дзеткі вучацца ў гэтых настаўнікаў — шчаслівыя людзі.
 А што шмат негатыўных момантаў у сістэме адукацыі — цалкам згодная, і баліць душа, што

МАГІЛЕЎСКІЯ ўлады прымаюць прагнозыя паказчыкі сацыяльна-эканамічнага развіцця і бюджэт вобласці на наступны год. Старшыня Магілёўскага аблвыканкама Пётр Руднік лічыць, што 2012-ы будзе годам стабілізацыі. Для таго, каб дамагчыся яе, кіраўніцтва ставіць жорсткія задачы, якія, чакаецца, зробяць будучы год больш лёгкім для людзей.

ЗАГАРТОЎКУ ПРАЙШЛІ

Кіраўнік вобласці пры абмеркаванні праектаў прагнозу і бюджэту на пасяджэнні аблвыканкама адзначыў, што сёлётная цяжкае часіны, у прыватнасці, на спажываеці рынку, павінны былі загартаваць: уладзе даводзілася прымаць рашэнні часам прама з «колаў», але сітуацыя заставалася і застаецца пад кантролем.

— **Стабільнасць** — гэта і ёсць тое, за што ў канчатковым выніку адказвае ўлада, — сказаў Пётр Руднік.

Аднак праблемныя пытанні, вядома, унікаюць і цяпер. Хоць, мяркуецца, што далей будзе лягчэй, і ёсць арсенал для працы.

— Трэба няўлічна выконваць 8 задач, якія паставіў перад намі Прэзідэнт, — запатрабавуў старшыня Магілёўскага аблвыканкама. — І самае галоўнае, каб кожнае наша прадпрыемства 60-65% прадукцыі прадавала на экспарт, і толькі астатняе — на ўнутрыны рынак.

Менавіта такім чынам можна дамагчыся стаючага салыда гандлёвага балансу. Таксама **эканомія рэсурсаў**, энергіі і ўвогуле ўсяго, што імпартаецца ў краіну, павінна стаць складнікам гэтай працы на кожным прадпрыемстве.

Магілёўская вобласць плануе ў будучым годзе выйсці на станоўчае салыда гандлёвага балансу, хоць пакуль, паводле вынікаў 10 месяцаў, яно адмоўнае.

— **Без стварэння новых вытворчасцяў** нічога не атрымаецца! — запэўніў калег старшыня Магілёўскага аблвыканкама. — Дзейнасць свабоднай эканамічнай зоны «Магілёў» набывае

асаблівае важнасць. Інвестыцый павінны акупляцца не больш чым за дзясятак гадоў.

УРЭШЦЕ ДАБРАБЫТ

Важнейшым паказчыкам на наступны год застаецца валавы рэгіянальны прадукт: яго рост трэба забяспечыць на ўзроўні 105% з лішкам. Аднак, заклікаў старшыня камітэта эканомікі Магілёўскага аблвыканкама Мікалай ДУДЗІНСКІ, пакуль да канца апошняга ў годзе месяца трэба скараціць запасы гатовай прадукцыі на складах. Толькі за лістапад яны павялічыліся на 288 мільярдаў рублёў.

Пётр Руднік настойвае на ўва-ва-ва да росту аб'ёмаў вытворчасці ўвогуле. Разам з якасцю і запатрабаванасцю прадукцыі, павелічэннем прадукцыйнасці працы на вытворчасці, менавіта аб'ёмы з'яўляюцца правільным шляхам да павелічэння заробкаў і тым самым узроўню жыцця людзей. Менавіта дабрабыт людзей, яшчэ раз прагучала на пасяджэнні Магілёўскага аблвыканкама, з'яўляецца самым важным вынікам дзейнасці ўлады.

Старшыня прывёў прыклад прыватнага прадпрыемства «Палітэкс» з Навасёлка Магілёўскага раёна: 15 гадоў таму справа пачыналася ў закінутым сховішчы гародніны (нагадвае маладога Сіва Джобса ў гаражы), а цяпер на прадпрыемстве больш за сотню работнікаў, якія маюць сярэдні заробок у 4 мільёны рублёў. Пры гэтым «Палітэкс» запускае новыя імартныя лініі, якія дазваляюць павялічыць вытворчасць нятыка-ных матэрыялаў для аўтапрамыс-

ловасці, і напрыканцы пяцігодкі плануе сярэдні заробак ледзь не ў тысячы еўра!

— Развіццё любога прадпрыемства павінна быць дынамічным! — пераконвае з трыбуны. — Нельга проста ціха плюсаваць штогод 3-5%, бо канкурэнты не спяць! Трэба актыўна працаваць, каб утрымліваць свае пазіцыі.

ВЯЛІКАЕ МАЛАКО

У будучым годзе рэгіён трэба зрабіць рэканструкцыю і мадэрнізацыю адной малочна-тэававарнай фермы ў кожнай сельскай гаспадарцы. Аб'ём работы тут вялікі: больш за 160 фермаў, а кошт работ ацэньваецца ў 4 мільярды рублёў. Пакуль Магілёўская вобласць адстае ад іншых рэгіёнаў у вытворчасці малака, аднак новы амбіцыйны план павінен выпрацаваць такое становішча, разлічваецца ўлады.

— Бюджэт павінен працаваць на развіццё, — патлумачыў сваю цвёрдую пазіцыю Пётр Руднік. — Трэба выконваць праграму па развіцці малочнай жывёлагадоўлі, павялічваючы пагаполю. І гэта даецца рэальна прыгош.

Калі зрабіць гэты рывок, то ў выніку прыбыты сельскіх гаспадарак павялічыцца ў далёкай перспектыве, а ў бліжэйшыя гады на 850 мільярдаў рублёў. Цяпер жа даход ад малака — каля 600 мільярдаў рублёў.

Вялікае малако даецца прыбавіць і на іншых «франтах»: прадпрыемствы, якія перапрацоўваюць малако ў прадукты, цяпер загрузаны ў Магілёўскай вобласці толькі на 77%.

І яшчэ адна акалічнасць. На сучасных фермах павінны дзейнічаць найноўшыя тэхналогіі. Гэта ўжо не проста фермы, а заводы па вытворчасці малака, якімі нельга кіраваць з дапамогай канцэлярыяўскіх кніг. Тут патрабуюцца камп'ютарныя тэхналогіі і маладыя спецыялісты з вышэйшай адукацыяй для іх укаранення. У ВУНУ Магілёўскай вобласці рыхтуюць праграмыстаў, таму Пётр Руд-

нік прапанаваў сферы адукацыі арганізаваць студэнцкія атрады новага тыпу, дзе маладыя людзі будучы працаваць не з сякерамі і рыдлёўкамі, а рабіць камп'ютарнае забеспячэнне для сельскай гаспадаркі.

БЮДЖЭТ АД ПРАГНОЗУ

Бюджэт Магілёўскай вобласці ў 2012 годзе плануецца выканаць без дэфіцыту. Бюджэт, вядома, захавае сацыяльную скіраванасць, як і гэтая і патрабуе сацыяльна арыентаваная дзяржава. Даходы і расходы бюджэту, натуральна, будуць залежаць ад выканання прагнозных паказчыкаў ці, іншымі словамі, ад працы ўсёй народнай гаспадаркі рэгіёна.

Рэзервы папаўнення бюджэту, лічыць Пётр Руднік, ёсць: напрыклад, павелічэнне рэнтабэльнасці рэалізаванай прадукцыі, тавараў і паслуг, і як вынік — рост адлічэнняў у бюджэт. Тут нягладка спраўляюцца прыватнікі: па словах **начальніка фінансавага ўпраўлення аблвыканкама Уладзіміра ПАДРАБІНкіНА**, сёлета прыватны сектар даў 37% даходу бюджэту, пры тым, што летась гэтая лічба была 29%. Крамавоўны рост, сказаў старшыня Магілёўскага аблвыканкама.

Што яшчэ датычыцца бюджэту, то значны аб'ём сродкаў мяркуецца налета накіраваць на мералічынныя па падрыхтоўцы і правядзенні ў Горках і Горацкім раёне рэспубліканскага фестывалю-кірмашу працаўнікоў сяла «Дажынкi-2012».

У сувязі з горацкімі «Дажынкамі» Пётр Руднік лічыць, што ўсе сферы (а асабліва сельская гаспадарка) павінны ўзяць на сябе павышаныя абавязальнасці: каб, сустракаючы гасцей з усёй Беларусі, было чым пахваліцца і што паказаць.

НІЯКАЙ ДЭПРЭСІІ

Вялікае ўражанне на удзельнікаў пасяджэння аблвыканкама зрабіў спіс сельскіх раёнаў

і буйных гарадоў Магілёўскай вобласці, зробленыя эканамістамі паводле працы ў сёлетні, яшчэ няўпоўны, год. Толькі Магілёў, Бябаруіск і Магілёўскі раён прызнаны развітымі. Раёнамі, якія развіваюцца, яшчэ 8. Астатнія 12 названы крызіснымі альбо ўвогуле дэпрэсіўнымі.

Аднак усім раёнам, незалежна ад ацэнкі, дэвідзецца выконваць прагнозыя паказчыкі. Напрыклад, у прыцягненні прамых замежных інвестыцый. На наступны год запланаваны 104 мільёны долараў інвестыцый, і гэта лічба не выклікае сумненняў яе рэальнасці, але патрабуе вялікай працы. Таму што пакуль вобласць на наступны год мае «ў партфелі» інвестыцыйных праектаў прыкладна на трэціну гэтай сумы.

Не вельмі падабаецца кіраўніцтву вобласці наступная лічба: чворцы арганізацыі не выконвае свае бізнэс-планы, адчытоўдзіць ад намечаных планаў развіцця. Прычым такі значны працэнт «высокае» ўжо не першы год. На гэта звярнуў пільную увагу памочнік Прэзідэнта краіны, галоўны інспектар па Магілёўскай вобласці Генадзь Лаўранкоў: кіраўнікі, лічыць ён, павінны несці адказнасць за гэта, і большую за звычайную вымову. «Трэба рабіць справу, падрыхтаваць вынікі!»

Пётр Руднік заклікаў кіраўнікоў арганізацый і прадпрыемстваў шукаць шляхі для павелічэння заробку сваім работнікам. Для пажытнай вобласці ў гэтым ёсць і прагматычны падыход: тут у пошуку большых грошай людзі могуць падацца на працу на хоць бы ў блізкаю Расію (цеста гэта датычыцца будаўнікоў), а жыць будучы і карыстацца важным сацыяльным пакетам у сябе ў Беларусі. Не гаворачы ўжо пра тое, што «чорныя» заробкі на другім боку мяжы, здараецца, і да добра людзей не даводзіць. Таму павелічэнне заробка павінна стаць важнай задачай, які і сучаснае стаць іх выплата.

Ілона ІВАНОВА.

КАБ АТРЫМАЦЬ ДАВЕДКУ РАНЕЙ, ЯЕ І ЗАМАЎЛЯЦЬ ТРЭБА БЫЛО ЗАГАДЗЯ

У рэдакцыю патэлефанавала маладая маці з Салігорска, якая зараз знаходзіцца ў вадпуску па доглядзе дзіцяці. Паскардзілася, што ёй не спяваюцца выдаць патрэбную для атрымання дзіцячага харчавання даведку аб памеры заробатнай платы, якую патрэбна прадастаўляць у органы сацыяльнай абароны раз у паўгода. Ці ёсць тут парушэнне?

Высветлілася, што заўніцця працавала прадаўцом у адной з крам, якая належыць ТАА. Цэнтральны офіс апошняга знаходзіцца ў Мінску. Туды і звярталася маладая маці, каб атрымаць патрэбную паперку. Прычым, як потым пацвердзілі ў бухгалтэрыі гэтага ТАА, у той жа дзень, калі паскардзілася ў газету. За слоў заўніцця выходзіла, што даведку аб памеры заробатнай платы ёй абсалі падрыхтаваць цягам п'яці дзён. Наколькі мы разумелі, менавіта гэтая акалічнасць і не задавальня маладую маці: апошні дзень гэтай тэрміну выпадаў на выхадны дзень. У бухгалтэрыі ж цэнтральнага офіса заўважылі, што тэрміну на выдачу вышэйназваных давадак няма. Саму паперку работніцы, якая зараз знаходзіцца ў вадпуску па доглядзе дзіцяці, няцяжка падрыхтаваць і раней. Праблема не ў гэтым, а ў тым як яе перадаць — з Мінска ў Салігорск. «Раз у тыдзень туды ідзе машына, таму патрэбную гэтакую чалавек даведку мы зможам даставіць на трэці дзень пасля замовы дакумента. Аднак у выпадках,

калі супрацоўнік загадзя просіць пераслаць замоўлены дакумент як мага хутчэй, мы прымаем для гэтага ўсе меры».

Усё ж неабходна заўважыць, што работнікі бухгалтэрыі ТАА не мелі рацыі. Згодна з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26 красавіка 2010 года № 200 «Аб адміністрацыйных працэдурах, якія ажыццяўляюцца дзяржаўнымі органамі і іншымі арганізацыямі на заявах грамадзян», выдача давадак аб памеры заробатнай платы (грашовага забеспячэння) па месцы працы, службы ажыццяўляецца бесплатна цягам п'яці дзён з моманту зварту. Але з боку бухгалтэрыі ніякага парушэння ў вышэйназванай сітуацыі няма: нават чамусьці нічога не ведаючы пра тэрміны, яна цялком у іх уключалася, паабяцаўшы выдаць дакумент цягам п'яці дзён, як тое прызнавала вышэйшая сама заўніцця. Хаця справа хутчэй не ў няведанні: проста такія дакументы звычайна выдаюцца настолькі аператыўна, што на афіцыйныя тэрміны мала хто звяжае увагу. У гэтай сітуацыі, як гаварылася вышэй, праблема, падаецца, была не ў уласна выдачы, а ў працэсе перадачы паперкі. Прынамсі, калі канчатковыя тэрміны атрымання дакумента маладую маці не задавальнялі, чаму б ёй было загадзя не звярнуцца па патрэбнае?.. Усё ж такі дакумент, які удакладнілі нам у бухгалтэрыі падрыхтавае, ёй быў запатрабаваны як мінімум у другі раз...

Сяргей РАСОЛЬКА.

3 КРАМЫ СКРАЛІ ВЫРУЧКУ

Ноччу злодзей, разбіўшы шыбу, пранік у краму ў вёсцы Бароўка Верхнядзвінскага раёна і скраў грошавыя вырчукі ў суме 2,3 мільёна рублёў, а таксама прадукты харчавання і спіртныя напоі. Агульная шкода — 4,5 мільёна рублёў. Крама абсталявана GSM-сігналаізаванай, што і данамагло ў затрыманні «крымінальнага лапшнікі». Высветлілася, што злычынства здзейсніў рабочы 1976 года нараджэння, мясцовы жыхар. Заведзена крымінальная справа.

А ў Віцебску міліцыянеры ў ходзе аперацыйных мерапрыемстваў з доказамі злычынства затрымалі непрытучючага мясцовага жыхара 1959 года нараджэння, які з секцыі крамы «Тавары для дома» скраў таршэр коштам 370 тысяч рублёў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Інфарм-укол ЧЫСЦІЦЬ ЗУБЫ ДЛЯ... ЗДАРОВАГА СЭРЦА?

Інфекцыя ў ротавай поласці можа выклікаць досыць сур'ёзныя праблемы з сэрцам. Размова ідзе пра інфекцыйны эндакардыт — бактэрыяльную інфекцыю клапаннага сэрца і яго ўнутранай абалонкі разам з наваколнымі сасудамі.

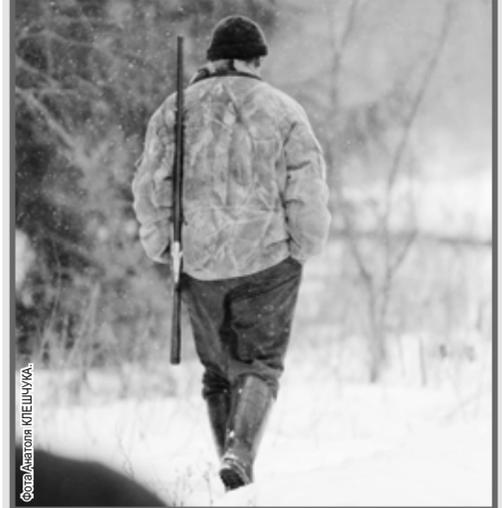
Паводле слоў урача-стаматолага 8-й гарадской паліклінікі І. Мінска Надзеі ХВЕДЧЫНАЙ, інфекцыйны эндакардыт няпроста распазнаць, саколькі ён не мае характэрных тэмпераў для яго сімптомаў. У цэлым жа хвароба працяўляецца павышэннем тэмпературы цела, дрыжыкамі, слабасцю, задышкай, зніжэннем масы цела, для яе характарна запаленне міжкарда, рассленне сценак буйных сасудаў, працяглае знаходжанне мікраарганізмаў у крыві, а з токам крыві мікраарганізмы могуць заносіцца ў іншыя органы, дзе таксама выклікаюць моцнае запаленне. Інфекцыйны эндакардыт выклікаюць пераважна стрэптакокі і стафілакокі, радзей — рыкетэлі, грыбы, хламіды. Адзін з відаў стрэптакока ўваходзіць у састаў зубнога налёту, які выклікае карысць і запаленне дзёсен. Дрэнны догляд ротавай поласці, карысць больш як 2-3 зубоў, хранічныя гнойныя запаленні дзёсен могуць выклікаць пастаянную прысутнасць памінальных бактэрыяў у краватку.

У групе рызыкі па інфекцыйным эндакардыце знаходзіцца пацыенты з протэзаванымі клапанамі сэрца, прыроджанымі і набытым парокмі сэрца, але пры некаторых умовах інфекцыя ахоплівае клапанні і ў здаровых людзей. Для пацыентаў, якія маюць змяненні ў будове сэрца і блізка да яго сасудаў, вельмі важна рэгулярна і правільна выдзяляць мяккі зубны налёт індывідуальнымі сродкамі гігіены, праводзіць прафілактычны догляд і кантроль стану здароўя ротавай поласці ў стоматолога.

Перад стаматалагічнымі ўмяшаннямі пацыентам з парокмі сэрца і прааперыраванымі клапанамі варта праходзіць антыбактэрыяльную тэрапію. Выбар антыбіётыка, дазроўку павінен ажыццяўляць урач-тэрапеўт або кардыёлаг, але стаматолаг. Выдаленне ачагоў вострай або хранічнай інфекцыі ў поласці рота з дапамогай лячэння карысцьнае пашкоджання, выдалення рэзурваных зубоў можа знізіць рызыку агрэсіі мікраарганізмаў. Карысна таксама паласкаць рот растворам мясцовых антысептыкаў.

Святлана БАРЫСЕНКА.

ПАЛЯЎНІЧЫ СЕЗОН ВЫКЛІКАЎ УСПЫШКІ ТРЫХІНЕЛЭЗУ

З пачатку паляўнічага сезона (за карышчкі і першую палову снежня) ў Беларусі было зарэгістравана ўжо 4 успышкі трыхінелэзу — у Гродзенскім, Іўеўскім, Слоніміскім і Маладзечанскім раёнах. Агульная колькасць пацярпелых складала 39 чалавек. Ва ўсіх выпадках прычынай захворвання людзей стала спажыванне ў ежу мяса дзікоў, якое не прайшло абавязковую ветэрынарна-санітарную экспертызу.

Захворванне развіваецца ў чалавека звычайна праз 2-4 тыдні, у асобных выпадках — праз некалькі дзён пасля спажывання ў ежу заражаных мясапрадуктаў. Для трыхінелэзу характэрныя высокая тэмпература (да 39 градусаў і вышэй), мышачны боль (часцей у ікраножнай вобласці), ацёкі павекуў і твару. Да вышэйпералічаных сімптомаў могуць далучацца таксама скурыныя высыпанні і кішачныя расстройствы. Ступень цяжкасці захворвання вар'іруецца ад лёгкіх і сцёртых форм да цяжкіх ускладненых, аж да смертнага зыходу.

Каб забяспечыць іфіцываванне трыхінелэзам, медыкі раяць абавязкова праводзіць паслязубоўную ветэрынарную экспертызу туш дзікоў і парскоў з прыватнага сектара. Да атрымання вынікаў экспертызы не спажываць і не распаўсюджваць сярэд сваякоў і знаёмых мяса і мясапрадукты. Пры гэтым прадуіляць у дыягнастычныя ветэрынарныя лабараторыі які-небудзь дакумент аб правах уласнасці на тушу або паляўнічую ліцэнзію на адстрэл жывёліны не патрабуюцца. Калі экспертыза пацвердзіць іфіцываванне ўзору мяса лічыцца геліямінту, усю тушу падлягае вяртанню арадатара паляўнічых угоддзяў або ўтылізацыя пад кантролем спецыялістаў дзяржаўнага ветэрынарнага нагляду.

Надзея НІКАЛАЕВА.

АУКЦИОНЫ ПО ПРОДАЖЕ КОММЕРЧЕСКОЙ НЕДВИЖИМОСТИ

WWW.RLT.BY

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению

ОАО «Борисовский завод «Автогидроусилитель» (продавец) проводит очередной открытый аукцион по продаже одним лотом коровника, об. пл. 1870,2 кв.м: здания напольного склада, об. пл. 65,9 кв.м, расположенных по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, Бродовский с/с, д. Плитченка.

Начальная цена с НДС (снижена на 90%) — 22 870 414 бел. руб.

Площадь земельного участка — 0,8802 га.

Задаток в сумме 20 000 000 бел. руб. перечисляется на р/с 3012108260016 в ЦББ № 701 ОА «БПС-Сбербанк», БИК 1530011369 г. Минск, УНП 690324015, Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Вязда» от 17.09.2011.

Аукцион состоится 29.12.2011 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чакалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 28.12.2011 до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34; 500 47 12.

Утерянный представительством Белгостстрах по Заводскому району г. Минска бланк квитанции о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1СУ серии КС № 1170376 считать недействительным. УНП 101883943

А не шкоды?

ЗА НЕЗАКОННУЮ ДЭБАЧКУ — АДКАЗНАСЦЬ ПА ЗАКОНЕ

На тэрыторыі Касцюковіцкага лягаса дзяржінспектары знайшлі шкуру, ногі і вантробы незаконна здабытага лася. А неўзабаве быў устаноўлены і вiнаваты — 41-гадовы жыхар раёна.

Варта дадаць, што лось быў здабыты на участку радзьяцінага забруджвання, дзе палываец нельга. Таму сума шкоды, якую браканьер нанес наваколнаму асяроддзю, была памножана на тры і дасягнула амаль 10 мільёнаў рублёў.

А ў паляўнічых угоддзях Слонімскага лягаса дзяржінспектары затрымалі двух грамадзян, знайшоўшы ў іх незарэгістраваную паляўнічую стрэльбу з перабітым заводскім нумарам, зарэджаную патронамі з карчэччу, акумулятар і ліхтар. Паблізу знаходзіўся і матацыкл аднаго з «паляўнічых». Высветлілася, што яны незаконна здабылі дзвюх казуль, тушы якіх потым знайшлі побач з адной з вёсак. Шкода ад такога «палывання» склала 4,2 мільёна рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«Віцязь» прадэманстраваў, што ўмее перамагаць не толькі ў бойках

СТАЛІЧНАЕ «ДЫНАМА» НА «МІНСК-АРЭНЕ» САСТУПІЛА ЧЭХАЎЦАМ

Пасля таго, што ў мінулы прыезд учыніў на «Мінск-Арэне» скандальна вядомы клуб «Віцязь», білеты на матч, які адбыўся 20 снежня, былі раскуплены ледзь не за тры тыдні да паядынку. Складана сказаць, што чакалі ўбачыць балельшчыкі — расплату, такі ж сілавы і агрэсіўны, як у чэхаўцах, хакей, чарговую перамогу... А дынамаўцы проста аказаліся не ў той форме, каб па-мужчынску, на справе даказаць, хто ў доме гаспадар. І на пляцоўцы гаспадары «Віцязь», якому ўдалося прадэманстраваць, што ён умее не толькі біцца, але і гуляць.

Без боек, праўда, не абыйшлося. Але насілі яны стрыманы і лакальны характар. На 18-й хвіліне адзіны не дыскаліфікаваны на матч тагфай «Віцязь» Нік Тарнаскі пабіў з Томашам Словакам. Да слова, Тарнаскі ўвесь матч задзіраўся, збіў на 26-й хвіліне Андрэй Мезіна, атрымаў дзвюххвілінны штраф. А ў канцы трэцяга перыяду Андрэй Мезін не вытрымаў і скінуў палчаткі. Галкіпер, які ўступаў у бойку апошні раз восем гадоў таму, прызнаўся, што яго

вывеў з сябе Панарын, а бойка патрэбная была для таго, каб узрушыць сябе і каманду:

— Нешта трэба было рабіць, неяк узрушыцца. Напэўна, мне трэба было стрымчаць эмоцыі, але не стрымчаў. Але гэта аказалася плюсам для каманды. Яшчэ б пару хвілін — і зраўнялі б лік.

У астатнім якасці абедзвюх каманд паводзілі сябе вельмі стрымана. Гэтым спрыяла і прысутнасць высокіх чыноў з КХЛ (у прыватнасці, віцэ-прэзідэнта Уладзіміра Шалаева), якія прыехалі ў Мінск паназіраць за дысцыплінай, а таксама ўбачыць «гатунасць да горшчак» «Мінск-Арэны». За лаўкай запасных «Віцязя» на ўсялякі выпадак пасадзілі міліцыянераў.

Лік на 23-й хвіліне адкрыў Стась, але Двурочанскі і Ганчароў хутка вывелі гасцей наперад. У трэцім перыядзе Анісін закінуў трэцюю шайбу — 3:1 на карысць «Віцязя». Часу заставалася усё менш, і адгрыцатка ў дынамаўцаў не было ніякай магчымасцю. Як тут не страціць спакой Андрэй Мезін? Але за 36 секунд да фінальнай сірэны Ка-

Хакей

ралахці адыграў адну шайбу — 2:3. На астатняе ў «Дынама» часу не хапіла. Гэта трэці запар праіграны матч сталічнымі дынамаўцамі. Марж Сіко-ра назваў яго найгоршым у гэтым сезоне ў выкананні сваёй каманды:

— Самы дрэнны матч у сезоне. Не паспявалі, супернік даганяў нас ужо ў сярэдняй зоне. Стварылі мала момантаў, у другім перыядзе зрабілі ўсяго толькі п'яць кідоў. У канцы сабраліся, але гэтага было мала. Я казаў гульцам пра тое, што «Віцязь», з таўгамі ці без іх, складаны, непрыемны супернік. Калі вычыра, чакаў штыцы падобнае, таму шчыра не стаў вялікім сюрпрызам для мяне. У мяне не было каманды падчас міжнароднага перапынку. Чатырнаццаць гульцоў паехалі ў зборныя, яшчэ адзін захаваў на англіну. Хакеісты вярнуліся толькі ўчора, пасля складанага падарожжа, не ў самай добрай форме. Таму ім цяжка было сёння выходзіць на лёд.

22, 24 і 26 снежня «Дынама» працягне хатнюю серыю матчаў. Алена АУЧЫННІКАВА.

Падрабязнаці

МІНГАРВЫКАНКАМ ПРАПАНАУЕ ПАЖЫЛЫМ МІНЧАНАМ НОВЫЯ САЦЫЯЛЬНЫЯ ПАСЛУГІ

Упрынцыпе, рэнтавыя адносіны існуюць і сёння. Але афармляюць адпаведныя дагаворы ў асноўным фізичныя асобы: сваякі, суздзці ці ўвогуле чужыя людзі, якія вырашылі аказаць фінансавую дапамогу пажылому ч

Алімпіец

ВЫПУСК № 3 (12)

ДЛЯ ДАСЯГНЕННЯ ПОСПЕХА У ЛОНДАНЕ НЕАБХОДНА АДПРАВНАЯ СТРАТЭГІЯ. ЯК І РАНЕЙ, АКЦЭНТ ЗРОБЛЕНЫ НА ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ПАДРЫХОТКІ НАШЫХ СПАРТСМЕНАЎ ЭКСТРА-КЛАСА, ЯКІЯ ДЭМАНСТРУЮЦЬ ВЫСОКУЮ СТАБІЛЬНАСЦЬ ВЫНІКАЎ НА ПРАЦЫЮ УСЯГО ЧАТЫРОХГАДОВАГА АЛІМПІЙСКАГА ЦЫКЛА

Сумесны праект газеты «Звезда», Нацыянальнага алімпійскага камітэта Рэспублікі Беларусь і Міністэрства спорту і турызму Рэспублікі Беларусь

Сяргей ЦЯЦЕРЫН, віцэ-прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Рэспублікі Беларусь:

«Беларускія алімпійцы павінны праявіць сябе на Гульнях у Лондане з самага лепшага боку»

ІМКЛІВАЕ прыбліжэнне XXX летніх Алімпійскіх гульняў у Лондане, без сумнення, надае дадатковы імпульс для атлетаў многіх краін, якія збіраюцца скараць алімп. Пэўна, што беларусы ў гэтым спісе — не выключэнне. Аб тым, як рыхтуюцца нашы алімпійцы-«летнікі» да паездкі на Турманы Альбён і на што яны могуць разлічваць, карэспандэнт «Звезда» вядзе размову з віцэ-прэзідэнтам Нацыянальнага алімпійскага камітэта Рэспублікі Беларусь Сяргеем ЦЯЦЕРЫНЫМ.

аплаты працы дзіцячых трэнераў, у высокай арэнднай плаце за спартыўныя аб'екты, замацаванні трэнерскіх кадраў у дарослых камандах і г.д. Не скажаш, што пытанні вырашацца самі сабой. Над іх вырашэннем трэба працаваць. Тым не менш, лічыў і лічу, што спартыўнае галіна і алімпійскі рух у нашай краіне развіваюцца ў правільным кірунку. Аб гэтым сведчыць і апошні Указ кіраўніка дзяржавы аб значным павышэнні прэміяльных спартсменам за залатыя, сярэбраныя і бронзавыя алімпійскія медалі, што дадць дадатковы штуршок у дасягненні высокіх вынікаў.

такая мадэль узаемаадносін супадае з прыярытэтным сістэмай поглядаў сучаснага свету, калі прысутнасць дзяржавы ў спорце не толькі рэальнасць, але і неабходнасць. Хочацца дадаць, што рэальную дапамогу ў забеспячэнні беларускіх спартсменаў да Алімпійскіх гульняў аказваюць многія міністэрствы і ведамствы. У іх ліку — міністэрствы фінансаў, эканомікі, адукацыі, аховы здароўя, інфармацыі, унутраных спраў, Белтэлерадыёкампанія, Нацыянальная акадэмія навук і некаторыя іншыя, за што ім вельмі дзякуй не толькі ад спадара Цяцерына, але і ад усіх алімпійцаў.

— Сяргей Сямёнавіч, з якімі паказчыкамі наша краіна, якую ўжо даўно ў свеце называюць спартыўнай дзяржавай, уваходзіць у алімпійскі год? Магчыма, у нейкіх дысцыплінах патрэбна фарсіраваць падзеі?

— Безумоўна. Як вядома ў «калектыўных» дысцыплінах у нас не ўсё гладка. На жаль, сёлета не прайшоў адбор на Гульні ў Лондан нашы баскетбалісты і гандбалісты, затое парадвалі футбалісты. Вышыванцы Георгія Кандрацэва ўпершыню ў суверэннай гісторыі беларускага спорту прымуць удзел у алімпійскіх турнірах. Працягваючы гэтую тэму, можна памарыць, што на Гульні адправяцца нашы ватэрпалісты — у іх засталіся мікра-раскаліны шанцы на паездку. Праўда, для гэтага трэба занець 1-5 месца на еўрапейскім турніры, а потым трапіць у тройку прызёраў у сусветным кваліфікацыйным турніры, што наўрад ці пад сілу нашай зборнай.

— Пра ўсіх бацькоўскіх адносін дзяржавы да алімпійцаў, вядома, што ў выніковым размеркаванні прызавых месцаў на Алімпіядзе ў Лондане галоўную ролю будзе адыгрываць персанальная адказнасць кожнага атлета, яго псіхалагічная і фізічная падрыхтоўка.

— Вядома, у народзе наконтакі «рапановы» звычайна кажуць: «Не наеўся — не налікаўся». А калі бэз жарту, то ніякай спешкі ў дэкадаванні айчынных спартсменаў да неабходнай кандыцыі не патрэбна. Тым больш што адбор на алімпіяду яшчэ працягваецца. Зараз з запланаваных больш чым 200 ліцэнзій, паводле звестак з федэрацыі, мы маем 101 ліцэнзію ў 18 відах спорту на права ўдзелу ў галоўных стартах чатырохгоддзя. Для параўнання: па выніках 2007 года, калі Беларусь рыхтавалася на алімпіяды ў Пекіне, у нашых спартсменаў-алімпійцаў было 96 ліцэнзій у 13 дысцыплінах. Так што, як бачыце, ідзем з апырджэннем графіка.

Рэальныя шанцы на заваяванне права ўдзелу ў Алімпіядзе застаюцца ў жаночай каманды па хакеі на траве. Нашы хвацісты будучы змагацца за запаветную ліцэнзію на адборачным турніры ў Японіі.

— Адакажу так, як заўсёды. Так, вельмі важна, каб спартсмен, які для падрыхтоўкі да важных стартаў патраціў нямяла крыві і поту, ведаў: твае памкненні і жыццёвыя мары ўраз могуць збыцца, калі выйграеш алімпійскую «золата». Але ж, мне здаецца, для дасягнення гэтай мэты трэба мець адказнасць перад сабой за краіну, колеру якой ты абараняеш. І як бы гэта пафасна ні гучала, у першую чаргу ты павінен быць патрыятычна загартаваны, аддаваць сябе барацьбе не толькі дзеля грашовых прэміяльных, але і для падтрымкі высокай рэпутацыі настаўнікаў, што цябе вучылі. І ў першую чаргу — дзеля самага сябе, свайго «Я» ў гэтым жыцці.

— Што само па сабе не дзіўна. Як вядома на Гульнях у Кітаі атлеты нашай краіны заваявалі 19 медалёў. Цяпер жа на плане — 25 узнагарод, з якіх 5 залатых. Лічыце, па сілах гэта зрабіць?

Цяпер жа што тычыцца Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 3 лістапада 2011 года № 497. Гэтым дакументам сістэматызаваны меры і ўмовы аказання падтрымкі гульнявых відаў спорту. Праўда, яго дзеянне, што зусім лагічна, абмежавана толькі 2012 годам, за заканчэнні якога і выні-

Яшчэ раз паўтараю старую ісціну, што кожны — каваль свайго шчасця. Хоць алімпійскі прынцып П'ера дэ Кубертана «Галоўнае — не перамога, а ўдзел» ніхто не адмяняў, але ў любым выпадку Радзіма будзе чакаць ад кожнага з айчынных алімпійцаў дастойнага выступлення.

ДА ПАЧАТКУ ЛЕТНІХ АЛІМПІЙСКІХ ГУЛЬНЯЎ У ЛОНДАНЕ ЗАСТАЕЦЦА 218 ДЗЕН, ЗАВАЯВАНА 101 ЛІЦЭНЗІЯ У 18 ВІДАХ СПОРТУ. НАКОЛЬКІ ГАТОВЫ ДА ВАЖНЕЙШЫХ СТАРТАЎ ЧАТЫРОХГОДЗЯ БЕЛАРУСІЯ АЛІМПІЙЦЫ? АБМЕРКАВАННЕ ГЭТЫХ ПЫТАННЯЎ, А ТАКСАМА ШЭРАГУ ІНШЫХ, У ЯКІХ АДНОСТРОЎАЕЦЦА ЖЫЦЦЭ АЙЧЫННАГА СПОРТУ, ПРЫСВЕЧАНЫ СЁННЯШНІ СПЕЦВЫПУСК

ВАБУ СУР зноў рыхтуецца здзіўляць

СЁЛЕНА ТУРНІР ПАСТАВІЦЬ НЕКАЛЬКІ РЭКОРДАЎ

У гэтыя выхадныя ў сталічным Палацы спорту ў 12-ты раз пройдзе штогадовы міжнародны турнір па мастацкай гімнастыцы «Baby Cup». Гледачоў зноў чакае яркая спартыўнае шоу, у якім возьме ўдзел каля 400 чужых гімнасткаў — гэта свеаеаблівы рэкорд спаборніцтваў. Яшчэ адным з рэкордаў стане ўзрост самай юнай спартсменкі — на гэты раз на памост выйдзе 2,5-гадовая гімнастка. Таксама на суд гледачоў сёлета будзе прадставлены самы масавы гімнастычны нумар, у якім адначасова будуць удзельнічаць 54 юныя грацыі. Галоўны трэнер нацыянальнай каманды па гімнастыцы Ірына Ляпярская расказала, якім будзе сёлетні «Baby Cup»:

— Сёлета ў нас рэкордная колькасць удзельніц, бо мы проста не знайшлі сіл нікому адмовіць. Нас здзівіў і ўзровень падрыхтоўкі юных гімнасткаў і іх трэнераў, і шыкоўныя касцюмы, і новыя ідэі. Сёлетняе выступленні моцна падмуць аўтарытэт спаборніцтваў. Мы па-ранейшаму падтрымліваем сувязь з нашымі падшэфічнымі дзіцячымі дамамі. Сёлета для выхаванцаў 6 сталічных дзіцячых дамоў спачатку мы арганізуем навагоднюю дыскусію, дзе яны атрымаюць падарункі ад нашых спонсараў, а затым запусім іх у Палац спорту на свята. Усё ж такі лозунг нашага турніру «Мяры звышаванца». Мы загадым цікавіцца, які падарункі хацелі б атрымаць дзіцячыя дамы, і па меры сваіх магчымасцяў выконваем гэтыя жаданні. Так што і сёлета словы «мяры звышаванца» будуць апраўдацца.

Усе удзельніцы па традыцыі атрымаюць падарункі. Штогод імі становяцца мяккія цацкі, сімвал Новага года, і сёлета гэта будзе дракон. А пераможцы і прызёры атрымаюць упершыню ў гісторыі турніру сапраўдныя дыпломы і медалі. Судзіць спаборніцтва будучы ветэраны спартыўнай і мастацкай гімнастыкі.

Аляксандр ЯРМАК, намеснік старшыні Мінскага аблвыканкама: «Калі не займацца падрастаючым пакаленнем, то хто праз 5-10 гадоў будзе прадстаўляць нашу краіну на Алімпіядзе?»

«Калі не займацца падрастаючым пакаленнем, то хто праз 5-10 гадоў будзе прадстаўляць нашу краіну на Алімпіядзе?»

У ліпені-жніўні 2012 года ў Лондане пройдзе XXX летніх Алімпійскіх гульні, на якія беларускія спартсмены ўжо заваявалі больш за 100 ліцэнзій. З іх 20 ліцэнзій маюць прадставіць Мінскай вобласці, якія будуць абараняць гонар нашай краіны ў 9 відах спорту. Пра тое, як рыхтуюцца алімпійцы да галоўных спаборніцтваў свету, пра футбол і наогул пра спорт Міншчыны, нам паведаміў намеснік старшыні Мінскага абласнога выканаўчага камітэта Аляксандр ЯРМАК.

— Аляксандр Валер'янавіч, як ідзе падрыхтоўка да лонданскай Алімпіяды?

эканамічную сітуацыю, народ гатовы плаціць за здароўе, за магчымасць займацца ў цудоўных умовах і на добрых трэнэражах. Безумоўна, на ўмераных цэнах. І дарэчы, у тым жа Маладзечне дырктар усталёваў зніжку 20%, калі наведвальнікі прыходзяць масава. І дзеці пайшлі, бо так атрымаецца танней. Але за кошт масавай гэтага сабе акупіла. Галоўнае — вызначыць тую залатую сярэдзіну, калі гэта было і не амаль бесплатна, але і не дорага. Чаму, напрыклад, тыя ж заняткі па фізкультуры не могуць правадзіцца ў басейне, які ёсць у палатцы? Не ў кожнай школі ёсць добрая спартыўная зала. Таму школьнікі маглі б наведацца той жа басейн, а раёныя аддзел адукацыі мог за іх заплаціць.

— Калі пятая частка ад усіх ліцэнзій у спартсменнае ў Мінскай вобласці, то гэта, як і мяркую, ужо сведчыць пра станоучы вынік. Вядома, мы пастаянна кантрولىруем, як ідзе дэцэнтралізаваная падрыхтоўка спартсменаў, якія ўключаны ў спіс кандыдатаў на ўдзел у Алімпійскіх гульнях. За 2011 год было праведзена 49 вучэбна-трэнэражных збораў для спартсменаў Міншчыны. На афіцыйных міжнародных спаборніцтвах яны заваявалі 75 медалёў, у тым ліку 17 залатых, 25 сярэбраных, 29 бронзавых. Таксама сёлета мы працягнулі выплату імянных ступендзі спартсменам-кандыдатам у штатныя нацыянальныя каманды Рэспублікі Беларусь па відах спорту. Бо знакамітыя спартсмены атрымаюць прэзідэнцкую ступендзію, а маладыя — пакуль не. Агульная сума выплат за 10 месяцаў 2011 года склала 147 мільёнаў рублёў, і можна канстатаваць, што такі падыход сябе апраўдаў: 5 з 6 спартсменаў, якія атрымаюць ступендзію, заваявалі ліцэнзію на Алімпіяду ў Лондане. Гэта, я лічу, годны паказчык, які сведчыць пра тое, што мы грошы не выкідаем на вецер.

— Барысаў, па-сутнасці, ужо стаў футбольным цэнтрам Беларусі. Бо БАТЭ — васьміразовы чэмпіён краіны, з іх апошнія шэсць разоў запар. Вядома, нічога ў жыцці не бывае вечна, але ўжо зараз можна канстатаваць, што БАТЭ апынуцца ў цэнтры футбольнага жыцця.

Дарэчы, я лічу, што гэтак лідарства шмат у чым звязана з фігурай Анатолія Капскага. Бо я добра памятаю 1996 год, калі БАТЭ адраджалася, калі Капскі ўзначаліў гэтую каманду ў другой лізе чэмпіянату нашай краіны — я лічу тады гледзеў іх гульні. Мінаблвыканкам заўсёды фінансавана падтрымліваў БАТЭ. Вядома, я не скажу, што гэтая сума была вельмі вялікая, але тым не менш. Сёлета, напрыклад, мы давалі клубу пазыку, калі была нестабільнасць з курсам рубля.

— Але ж, напэўна, і праблемы ёсць? Як, напрыклад, сёння развіваецца сітуацыя з Андрэем Арамчанам, алімпійскім чэмпіёнам? Бо ў свой час шырока рэзанс атрымалі і яго зарганіраваны неапарэзны стане за рублём, і яго непаразуменні з трэнерам...

Наогул, гэты клуб у вобласці любіць і падтрымліваюць. У тым ліку і губернатар, і ўсе іншыя структуры — райвыканкам і г.д. І я лічу, што гэта заслужана. Сёння, дарэчы, мы ўжо думаем пра выхаванне падрастаючага пакалення: у вучылішчы алімпійскага рэзерву ў Барысаве ёсць аддзяленне футбола, і мы плануем, што калі-небудзь на яго базе і на базе футбольнага клуба будзе створана футбольная акадэмія. Але гэта ўсё пакуль яшчэ ў распрацоўцы.

— Я лічу, што тут шмат залежыць ад спартыўнага менеджменту, ад таго, які пастаўлена праца. Вось мы зараз па даручэнні губернатара паставілі заданч: новы палац у Маладзечне вывесці на самаакупнасць, каб выручка, якая паступае, акупіла хаця б утрыманне палаца. І, улічваючы разлікі, улічваючы паступіўшы выручку за першы месяц дзейнасці, я лічу, што гэта магчыма. Магу сказаць, што за мінулыя месяцы мы сабралі больш за 500 мільёнаў рублёў пры расходе на ўтрыманне ў 800 мільёнаў. Але гэта пра тым, што рэзерв палаца яшчэ не поўнаасцуждзены. Таму, я мяркую, што неўзабаве ў першым паўгоддзі 2012 года мы выйдзем на самаакупнасць Лядовага палаца ў Маладзечне.

ГЛЫБОКІЯ КАРАНІ — МОЦНЫЯ

На вітрыне крамы ўбачыў зялёную цыбулю ў ўспомніў фермера Івана Арлавеца, які яе вырошчвае. Па тэлефоне з фермерам давялося размаўляць, і нават некалькі радкоў напісаў, але ў гаспадарцы не быў. І хопіць Лідскі раён не мая «парафія» — паехаў.

Фермерская гаспадарка «Арлавец» знаходзіцца ў в. Хадзюкі на землях СВК «Ходаравічы». Да цэнтральнай сядзібы сельгаспадаркі 20 км, і да райцэнтра столькі ж.

Гаспадарцы літаральна на днях споўнілася 9 гадоў, але першае маё ўражанне, што тут ідзе маштабная будоўля і калі яна закончыцца, скажацца можа толькі фермер.

Іван Арлавец выкупіў закінуты будынак былой калгаснай канторы і цяпер па новым праекце ўзводзіць сядзібу, у якой будзе банкетная зала чалавек на дзвесце, пакой з усімі выгодамі, падлога з падагрэвам... а пазней з'явіцца лазня з саунай. З часам можна будзе запрашаць усіх, хто хацеў бы аднавіць, адсяткаваць юбілей. Праз дарогу — цяпляца, а побач з ёю завяршаецца будоўля гаража, бо ў гаспадарцы сёння 5 трактароў, пагрузчык, камбайн...

На сваіх 150 гектарах фермер вырошчвае бульбу, моркву, капусту... Ёсць малады сад, які ўжо дае ўраджай.

Іван Арлавец, як кожны сапраўдны гаспадар, чалавек прагматычны, і калі з'яўляецца магчыма выкарыстаць для гаспадаркі нейкі закінуты будынак, робіць гэта. Пустуюча ферма была адрамантавана, і цяпер у ёй сховішча для агародніны. Кантэйнеры з морквай да самай столі, а капуста — цэлая гара.

— Будынак адрамантаваў і прывёў у парадак, — кажа Іван Арлавец.

Затым фермер паказаў сваю зямлю, якая знаходзіцца ўздоўж дарогі. Падым мы заглянулі ў цяпляц. Тры рады гародак-сталожку з радкамі цыбулі, якая выганецца на пярэ. Тут жа працуюць і рабочыя, а іх у гаспадарцы 12 чалавек, і яшчэ два фермер мае намер узяць. Дзімтрый і Таццяна Васільеўка на пачатку бярэць сына Цімура. Восе тэка сямі ў зарабляюць грошы. А сярэдні заробак з усімі падлікамі — 1,5 мільёна. Усё залежыць ад выпрацоўкі.

Зялёная цыбуля пастаўляецца ў Ліды, Гродна, Баранавічы, санаторый «Радон», і на яе поспы ёсць. Але калі наступае час уборкі, то неабходна рабіць гэта хутка. Восе тут іншым разам рабочыя кілічкі на дапамогу сваякоў, каб убраць цыбулю на сваіх градах. А наколькі зялёная цыбуля выгадная прадукцыя?

— Думаю, што ўсё, да чаго чалавек прыкладае рукі, павінна даваць аддачу. Калі не матэрыяльную, то маральную. Цыбуля дае прыбытак, але яе вырошчванне звязана яшчэ з тым, што ў рабочых з'ёмой ёсць праца, — растлумачыў фермер.

— Пазней, калі мы вярнуліся да будучага «маёнтка» фермера, я задаў некалькі пытанняў.

— Іван Тадэвушавіч, а навошта вам такая вялікая банкетная зала? Навошта такі размах?

— Спадзяюся, што яна пуставаць не будзе, бо ў Лідзе на правядзенне розных юбілеяў, урачыстасцяў і карпаратыўнаў записваюцца за паўгода.

— Яшчэ фермера нялігкіе. Год на год не выпадае: то нешта не ўродзіць, а бывае наадварт — ураджай няма куды падзець. Як сёлета са збытам?

— Праблема збыту заўсёды ёсць. Сёлета на Століншчыне столькі вырасіць капусту, што поспы на яе ўпаю. Але паглядзіце, колькі каштуе квашаная капуста — яна мая цану.

— Сапраўды, дзіўна. Даводзілася бацьчы, а ў некаторых сельгаспадарчых капусці кароў кормячы, а ў краме (там і ваша цыбуля прадаецца) свежая капуста па 1400 рублёў. Іншы вытворца скардзіць, што капуста і па 200 рублёў прадаць праблема. Перавытورشчыце прадукцыю — звычайная з'ява пры рынковых адносінах. У вас такія вялікія раскошы, можа, крэдыт у дзяржаву ўзялі?

— Праблема збыту заўсёды ёсць. Сёлета на Століншчыне столькі вырасіць капусту, што поспы на яе ўпаю. Але паглядзіце, колькі каштуе квашаная капуста — яна мая цану.

— Сапраўды, дзіўна. Даводзілася бацьчы, а ў некаторых сельгаспадарчых капусці кароў кормячы, а ў краме (там і ваша цыбуля прадаецца) свежая капуста па 1400 рублёў. Іншы вытворца скардзіць, што капуста і па 200 рублёў прадаць праблема. Перавытورشчыце прадукцыю — звычайная з'ява пры рынковых адносінах. У вас такія вялікія раскошы, можа, крэдыт у дзяржаву ўзялі?

— Крэдыт даецца пад такія высокія працэнтны, што за ўсё жыццё не разлічыцца. Стараемся самі канцы з канцамі зводзіць.

— Я зразумей, што вы ўжо моцна на нагах стаіце.

— Тут у кожнага свая мерка. Трэба пакуль яшчэ глыбей карані пуськаць, ажывацца...

— Дарэчы, наконт каранёў. У XIX стагоддзі сярод паўстанцаў сустракаецца прозвішча Арлавец. Можа, полеч з Т. Касцюшам, В. Урублёўскім і К. Каліноўскім змагаўся і ваш прапрадзед?

— У нашым родзе, як я ведаю, простыя людзі. Бацька і дзед былі сялянамі.

— А як мясцовы люд да вас ставіцца? Як-ніяк, а вы тут ужо асоба адметная.

— Ставіцца нармальна. Восе колькі чалавек маюць працу, а калі нехта звяртаецца па дапамогу, то не адмаўляю. Некаму трэба зямлю працаваць, пасадзіць, дрывы прывезці... А яшчэ ў гаспадарцы ёсць млын, то людзі збожжа мелюць.

— Калі доўга не разважаць, чаго для шчасця не хапае?

— Калі б далі яшчэ 150 гектараў, то добра было б — гэта калі не разважаць.

Фермерам можа стаць далёка не кожны. А наша бяда, што такіх гаспадароў, як Іван Арлавец, няма. Можа, гэта крыху і ўзнісла, але на такіх людзях зямля трымаецца.

Сёння, каб стаць фермерам, неабходна мець, акрамя імплэту і жадання, яшчэ і веды — быць спецыялістам. Іван Тадэвушавіч закончыў інстытут механізацыі сельскай гаспадаркі і ў свой час працаваў інжынерам, а яго жонка Надзея Фёдаруна мае спецыяльнасць інжынера-будульніка, але цяпер поўнацю займаецца сваёй гаспадаркай, вядзе бухгалтерыю, адказвае за збыт прадукцыі... Дачка Алена ў наступным годзе закончае эканамічны ўніверсітэт, а сын Іван — студэнт энергетычнага факультэта БНТУ. Бацькі спадзяюцца, што дзеці пойдуць іх шляхам, звязаным са сваё жыццё з зямлёй. І тады род, закладзены Іванам і Надзеяй Арлавец, пусціць на зямлі сваіх прададзедзяў глыбокія і моцныя карані.

Сымон СвіТЮНОВІЧ, фота аўтара. Лідскі раён.

НУІ СУД

З розніцай у пяць дзён нарадзіліся ва Ушачах дзве дзяўчыны. Пражываючы ў адным шматкватэрным доме, яны з дзяцінства сябравалі. Пасля заканчэння школы лёс іх развёў.

Падставіла сяброўку

Дзяўчына назвалася ў міліцыі чужым іменем

У Дуброўне адна з дзяўчат завяла знаёмства з мясцовай жыхаркай. У адзін з майскіх вечароў далёкага ўжо 2006-га нешта адзначала з гэтай сяброўкай у мясцовым бары. Выпіта было дастаткова для таго, каб біць посуд, перашкаджаць правядзенню дыскатэкі і канфліктаваць з работніцамі бара. Апошнія ў сувязі з бесцярпымі паводзінамі маладой асобы выклікалі міліцыю.

Супрацоўнікі міліцыі не без намаганняў затрымалі хуліганку і даставілі ў раённы аддзел.

Яе дзеянні былі кваліфікаваныя як дрэбнае хуліганства і непапрадканнае законнаму патрабаванню работнікаў праваахоўных органаў. Разам з тым, прыягнення да адміністрацыйнай адказнасці правапарушальніцы, не баялася, паколькі ў яе саспеў на гэты конт патаемны план — «падставіць» сяброўку дзяцінства, бо апошняя аб тым, хто гэта зрабіў, усё роўна не згадае. Так, пэўна ведаючы поўныя анкетныя звесткі сваёй даўняй знаёмай, у міліцыі пры складанні адміністрацыйных пратаколаў і пры разглядзе справы ў судзе папушальна парадку ўпаўнаважана і прадставілася. І паколькі факты здзяйснення адміністрацыйных правапарушэнняў не адмаўляла і нават раскалася ў зробленым, ёй было прызначана не самае суровае спяганне — штраф.

Усё, здаецца, для аферысткі скончылася шчасліва, ніхто з нагоды таго, што адбылося, яе доўгі час не турбаваў. Аднак і штраф у прыбытак дзяржавы ўвёў гэты час не буй спяганні. Агавяшчэнне аб выплаце штрафу іншая дзяўчына, імем якой назвалася яе гора-сяброўка, з-за частай перамены месцаў жыхарства атрымала

НОВАЯ «ХУТКАЯ ДАПАМОГА» ДЛЯ ШКОЛЦАЎ

У Шклове адкрылася аб'юленая станцыя хуткай медыцынскай дапамогі. Капітальныя ўражаныя работніцы доўжылася паўтара года, работы каштавалі 800 мільёнаў рублёў.

Новы корпус станцыі і абсталяваны па-новаму. Напрыклад, камп'ютары запісваюць тэлефанаванні людзей, аўтаматлі «хуткай дапамогі» працуюць з дапамогай навігацыі. Для саміх медыкаў цяпер створаны дастойны ўмовы працы: пакой для адпачынку, гардэр, душ і іншае. У параўнанні з ранейшымі двума агульнымі пакамі і адной дзіцяцкай палатай, як гавораць самі супрацоўнікі, неба і зямля. Новая станцыя хуткай медыцынскай дапамогі — гэта толькі пачатак глабальнай мадэрнізацыі Шклоўскай цэнтральнай раённай бальніцы. Бліжэйшым часам тут завершыцца рэканструкцыя радзільнага і хірургічнага аддзяленняў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«УТВЕРЖДЕНО»
Общим собранием Участников
ООО «Студенческий дом»
Протокол № 35 от 29 ноября 2011

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖЕ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ ДЕСЯТОГО ВЫПУСКА ООО «Студенческий дом» (далее – Краткая информация)

- 1. Полное и сокращенное наименование Эмитента (на белорусском и русском языках)**
полное: Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Студэнцкі дом»;
сокращенное: ТАА «Студэнцкі дом»;
на русском языке: полное: Общество с ограниченной ответственностью «Студенческий дом»; сокращенное: ООО «Студенческий дом».
- 2. Место нахождения Эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail)**
Республика Беларусь, 220040, г. Минск, ул. Восточная, 39, пом. 1Н, каб. № 16, телефон: (017) 292 53 67, факс/факс: (017) 292 53 67, e-mail: St-d@tut.by.
- 3. Основные виды деятельности Эмитента**
Эмитент в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и своим уставом осуществляет следующие основные виды деятельности (в соответствии с общегосударственным классификатором «Виды экономической деятельности»):
  - 74201 – Технический надзор в строительстве;
  - 52630 – Розничная торговля;
  - 93020 – Предоставление услуг парикмахерским и салонами красоты;
  - 70200 – Сдача помещений в аренду.
- 4. Сумма зарегистрированного уставного фонда**
Уставный фонд Эмитента сформирован полностью в размере, предусмотренном Уставом: 7 802 000 (семь миллионов восемьсот две тысячи) белорусских рублей.
- 5. Наименование периодического печатного издания, в котором будет публиковаться бухгалтерская отчетность Эмитента в составе, определенном законодательством, и сроки ее публикации**
Бухгалтерская отчетность по итогам работы Эмитента за 2011 год и последующие годы подлежит публикации не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного финансового года в газете «Белоруссия и рынок».
- 6. Место, время и способ ознакомления с Прспектом эмиссии Облигаций**
С более подробной информацией и Прспектом эмиссии Облигаций можно ознакомиться в течение срока размещения по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Беломорская, 23, помещение 1Н, комната 1-1, ежедневно в рабочие дни (кроме субботы и воскресенья) с 10.00 до 13.00. Тел. 8 (017) 290 00 55. Также размещенная информация имеет право читать и делать выписки из предоставляемых в соответствии с настоящим пунктом документов.
- 7. Дата, номер государственной регистрации Эмитента и наименование органа, его зарегистрировавшего**
Общество с ограниченной ответственностью «Студенческий дом» (далее – эмитент) зарегистрировано Минским городским исполнительным комитетом 07.09.2000 года в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100037170.
- 8. Дата принятия решения о выпуске Облигаций и наименование органа, принявшего это решение**
Решение о выпуске займа жилищных Облигаций принято Общим собранием участников ООО «Студенческий дом», Протокол № 35 от 29.11.2011 г.
- 9. Форма выпуска и вид Облигаций, объем эмиссии, количество, серия, номера:**

Форма выпуска и вид Облигаций	Жилищные, бездокументарные, именные, нековантируемые
Объем эмиссии	1 312 500 000 (один миллиард триста двенадцать миллионов пятьсот тысяч) белорусских рублей
Количество Облигаций	175 (сто семьдесят пять) штук
Серия, номера Облигаций	Сд-10, №№ 000001-000175

10. Номинальная стоимость Облигаций
Номинальная стоимость одной Облигации составляет 7 500 000 (семь миллионов пятьсот тысяч) белорусских рублей и имеет эквивалент, равный 1 (одному) метру квадратному общей площади жилья в создаваемых объектах недвижимости в составе объекта строительства «Многоступенчатое жилье дома (не относящиеся к домам повышенной комфортности) со встроенными помещениями общественного назначения и подземными гаражами-стоянками в районе жилой застройки в квартале ул. Комаровское кольцо – пер. Восточный – ул. Коры-Сабліна – ул. Восточная в г. Минске», без учета отделочных работ.

Общий эквивалент номинальной стоимости Облигаций составляет 175 (сто семьдесят пять) квадратных метров.

Эквивалент номинальной стоимости Облигаций не подлежит изменению в течение срока обращения Облигаций настоящего выпуска.

11. Цель выпуска Облигаций и направление использования средств, полученных от их размещения

Выпуск Облигаций осуществляется в целях финансирования затрат, связанных с созданием объекта строительства, указанного в п. 10 Краткой информации, в т.ч. в целях зачисления средств, привлеченных (привлекаемых) для создания указанного объекта, а также для хозяйственной деятельности эмитента, связанной с выполнением им функций застройщика.

Эмитент использует средства, полученные от размещения Облигаций, строго в соответствии с целями их выпуска.

12. Период проведения открытой продажи Облигаций
Датой начала открытой продажи Облигаций является 20 декабря 2011 года. Датой окончания открытой продажи Облигаций является 20 декабря 2013 года.

13. Место и время проведения открытой продажи Облигаций
Размещение Облигаций осуществляется путем открытой продажи физическими и юридическими лицами – резидентами и нерезидентами Республики Беларусь в соответствии с законодательством Республики Беларусь. До момента покупки Облигаций покупатели должны заключить с Эмитентом договор в простой письменной форме, предусматривающий обязательства Эмитента по строительству жилых помещений владельцам Облигаций.

Размещение Облигаций осуществляется профессиональным участником рынка ценных бумаг ОАО «ДЕРЖАВАИНВЕСТ» на внебиржевом рынке. Для приобретения Облигаций инвесторы должны обратиться по месту нахождения Эмитента или ОАО «ДЕРЖАВАИНВЕСТ» (220013, г. Минск, ул. Беломорская, д. 23, ком. 1Н, пом. 1-1) в рабочие дни с 10 до 13 часов в течение срока проведения продажи Облигаций.

14. Срок обращения Облигаций
Срок обращения Облигаций устанавливается с 20 декабря 2011 года и ограничивается 30 декабря 2013 года включительно и составляет 741 календарный день.

15. Дата начала погашения Облигаций
Датой начала погашения Облигаций является 30 декабря 2013 года.

16. Доход по Облигациям
Доход по Облигациям не начисляется и не выплачивается.

17. Условия и порядок досрочного погашения Облигаций
В случаях, установленных законодательством, а также в случае досрочного окончания строительства объекта недвижимости, указанного в п. 10 Краткой информации, а также в случае досрочного выбытия обеспечения в соответствии с п. 22 Краткой информации, Эмитент может объявить о досрочном погашении Облигаций.

Досрочное погашение Облигаций осуществляется на основании письменного заявления владельца Облигации с приложением выписки со счета «депо», подтверждающей наличие требуемого количества Облигаций и возможность их отчуждения (отсутствие ограничений, связанных с обременением Облигаций обязательствами).

Памяць народнага артыста СССР Віктара Роўды ўвекавечана ў Мінску

Памяць Віктара Роўды будзе ўвекавечана мемарыяльным дошкай. Яе 22 снежня ўстанавяць на доме (праспект Пераможаў, 1/2), дзе жыў вядомы педагог і дыржор.

Віктар Роўда закончыў Віленскую духоўную семінарыю і Літоўскую кансерваторыю. Доўгі час майстар выкладаў у Маскве і быў хормайстарам Дзяржаўнага акадэмічнага рускага народнага хору імя Свешнікава. У 1956 годзе Віктар Уладзіміравіч пачаў выкладаць у Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі (сёння Беларускай дзяржаўнай акадэміяй музыкі).

Ён таксама быў дыржорам Дзяржаўнай акадэмічнай харавой капэлы Беларусі і мастацкім кіраўніком, галоўным дыржорам акадэмічнага хору Нацыянальнай дзяржаўнай тэатральна-кампаніі Беларусі. Прафесар Віктар Роўда быў удастоены дзяржаўнай прэміі Беларусі і прэміі «За духоўнае адраджэнне».

Як расказаў карэспандэнт агенцтва «Мінск—Навіны» ва ўпраўленні культуры Мінагрэўканкама, цырымонія ўстаноўкі мемарыяльнай дошкі (аўтар — скульптар Іван Міско) пачнецца роўна апоўдні.

Ала КАЗАКОВА, «Мінск—Навіны».

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту
Уладзіміра СЫЧОВА

МАСАБЫ КОНКУРС РАШЭННЯ ЗАДАННЕ № 7

Белыя: Кр2, Ф6, Ч6, Кd4, Кf2, п. b2, d3, e2 (8).
Чорныя: Кр5, Лс7, Ф5, Ке1, п. a6, d5, d7 (7).
Мат за 3 ходы.

ЗАДАННЕ № 8

Белыя: Кр1, Фd2, Кd4, Кd7, п. a6, b2, b5, d6, f2, h5 (10).
Чорныя: Крd5, п. a4, b6, c6, f3 (5).
Мат за 4 ходы.
Чакаем вашых адказаў.

ПРАВЕРЦЕ СВАЕ АДКАЗЫ

Змяшчаем рашэнні заданняў № 1 — 4 масавага конкурсу, апублікаваныя 09.11 і 22.11 г.г.

Заданне № 1. 1. Се6! Заданне № 2. 1. Лb7! Заданне № 3. 1. Фа1! Заданне № 4. 1. Фd4!-2. Лf7, 1... Крb7, 2. Лf7+, 1... Крd7 2. Фg4+, 1... cd 2. Лf7.

Правільна справіліся з заданнямі наступныя ўдзельнікі: Віктар Быкаў, Сяргей Гурыновіч і Анатоль Дарашанка (усе — Мінск), Іван Козел (Мазырыч), Міхаіл Клешч (Навагрудак) і іншыя.

ЗАДАЧЫ — ЛАЎРАТЫ КОНКУСАЎ

Беларускія складальнікі шахматных задач прымаюць актыўны ўдзел у міжнародных, юбілейных і мемарыяльных конкурсах складання шахматных кампазіцый.

Так, у мемарыяльным конкурсе «Г. Жукаў-115» В. Волчак (Ліда) атрымаў ганаровы водгук за наступную задачу: белыя — Крd8, Фе2, Сb4, Зg4, Кb8, Кc2, п. c4, f6 (8); чорныя — Крb6, Фd4, Лс3, Ка3, п. a4, d5, e3, e4, e5, f7, h4 (11). Мат за 3 ходы.

Рашэнне: 1. Сс8! — 2. Фq4!, 1... Фc4 2. Кd4!, 1... Кc4 2. Ка3! Утворы праходзіць тэма Умнова.

На ХХ мемарыяльным міжнародным конкурсе паміж 3. Бірнова (Расія) задача У. Сычова атрымала першы ганаровы водгук. Белыя: Кр4, Фе6, Лd4, Лh5, Са5, Фf5, Ка7, Кg7, п. b3 (9). Чорныя: Крc4, Фc8, Лd2, Лh8, Сd4, Ка8, Кb4, п. a6, c3, d5, e2, e3, f6 (13). Мат за 3 ходы.

1. Сd2!-2. Кf5+, 1... Фc6 2. Фе4+, 1... Фc4 2. Фb6+, 1... Фb8 2. Фd5+, 1... Фb7 2. Фе5+, 1... Крc5 2. Сb4+. Ахвяра ферзя.

Другая задача атрымала 3-і ганаровы водгук. Белыя: Крc1, Лc3, Лh8, Са5, Кd2, Кd5, п. f3, f4, g2 (9). Чорныя: Крe1, Лe6, Сb5, Кf1, Кg5, п. a4, e2, f2, g6 (9). Мат за 3 ходы. 1. Лh1!-2. Кb4! Тонкая чаргана паўбатары з забавным чаргаваннем ходоў Сb5 і Лc3.

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» ИНФОРМИРУЕТ О СНИЖЕНИИ ЦЕН
корпус первичного дробления (здание обрабатывающей промышленности иного назначения инв. № 600/С-59856), об. пл. 381 кв.м. Извещение о проведении торгов будет опубликовано в газете «Звезда» от 26.11.2011. Тел.: (8017) 224 61 34; 500 47 12.

22 снежня

День зімовага сонцастаяння.

1331 год — адбылася бітва на рацэ Акмёні (зараз тэрыторыя Літвы) паміж войскамі Вялікага Княства Літоўскага і рыцарыямі Тэўтонскага ордэна. Бітва ўвайшла ў гісторыю як Акмёнская. Рыцары, якія ўварваліся на тэрыторыю племені жмудзінаў, рабавалі і забівалі насельніцтва. Жмудзіны звярнуліся па дапамогу да вялікага князя Гедыміна, які сабраў войска з полацкіх і навагрудскіх дружын і выступіў ў паход. Па-майстарску выстраіўшы свае рады, Гедымін пасля жорсткага рупакашанага бою разбіў рыцароў і прымусіў іх уцякаць. Мясцовыя насельніцтва, якое было прымусяам уключанае ў тэўтонскія зямлі, перайшлі на бок Гедыміна. Акмёнская бітва на многія гады прыпыніла нямецкую агрэсію супраць Вялікага Княства Літоўскага.

1920 год — VIII Усерасійскі з'езд Саветаў зацвердзіў план электрыфікацыі краіны — план ГОЭЛРО. Ён быў распрацаваны створанай у пачатку года Дзяржаўнай камісіяй па электрыфікацыі Расіі, у якой пад агульным кіраўніцтвам вучонага-энергетыка Глеба Кржыжановскага працавала калектыў спецыялістаў. План склаўся з некалькіх праграм, цэнтральна з якіх («Б») прадугледжвалася за 10—15 гадоў пабудаванне 90 буйных па тых часах дзяржаўных раённых электрастанцый (ДРЭС) агульнай магутнасцю 1,75 мільёна кілават. У цэлым план быў выкананы да 1931 года. ГОЭЛРО стаў рэадаптыўна планавым органам Саветаў Саюза. Прыняты ў 1920-м план ГОЭЛРО — гэта першы ў сусветнай гісторыі вопыт планавання ў агульнадзяржаўным маштабе. Ён прыцягнуў пільную ўвагу ўсёго свету, і з улікам мясцовых патрэб і ўмоў быў выкарыстаны ў многіх краінах «капіталістычнага» свету.

«Розум — Бог для кожнага». Геракліт Эфескі (канец VI — пачатак V ст. да н.э.), старажытнагрэчаскі філосаф-дыялектык.

Пранік у чужую лазню і... загінуў

Пра тое, што суседз наведвае яго лазню, гаспадар дома па вуліцы 4-я Індустрыяльная ў Віцебску быў у курсе, аднак сур'езнай увагі такаму выпадку не надаваў. Пакуль чарговы такі візіт — а мужчына наведваўся ў чужую лазню не адзін раз і, напэўна, быў перакананы ў сваёй беспакоранасці — не скончыўся трагедыя.

— Трэба меркаваць, што да суседа ў лазню мужчына пранікаў не дзеля таго, каб папарыцца, — гаворыць старшы інспектар Цэнтра даследаванняў у галіне біяспякі жыццяздзяненняў Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Таццяна Сакалоўская. — Тут можа было ў спакойных абставінах, як кажучы, выпіць-пакурчыць. Напэўна, па прыкладна такой жа схеме — выпіў-закурўў-заснуў — і адбылася бяда. Увечары лазня палыхнула... Пра здарэнне пажарным паведамліла суседка. Дарэчы, сам гаспадар у гэты час быў дома, аднак ні пра што не падазраваў. Калі работнікі МЧС прыбылі на месца здарэння, лазня гарэла адкрытым полымем, абрынуліся перакрыцці і дах. Калі пажар ліквідавалі, пад канструкцыямі і быў знайдзены труп віноўніка здарэння. Шкода склапа 3 мільёны

Все, что нужно для вашего автомобиля ГАЗ – есть у нас!

Брестская область: г. Брест, ул. Сикорского, 45 (0162) 44 86 99 Брестская обл., г. Береза, ул. Ленина, 108/3 (01643) 4 21 45 Брестская обл., г. Пинск, ул. 60 лет Октября, 15 (0165) 34 25 24, 34 22 00 Брестская обл., г. Барановичи, ул. Пролетарская, 48 (0163) 48 45 82
Витебская область: г. Витебск, пр. Строителей, 11 (0212) 23 85 40 Витебская обл., г. Полоцк, ул. Строительная, 15 к. 2 (0214) 43 57 55
Гомельская область: Гомельский р-н, г. Гомель, ул. Советская, 179а (0232) 93 57 68, 93 57 67 Гомельская обл., г. Калинковичи, ул. Советская, 18 (02345) 4 60 27, 4 60 26 Гомельская обл., г. Календарский, пер. Озерный, 2 (02357) 2 20 85, 5 11 09 Гомельская обл., г. Жлобин, ул. Козлова, 50-1 (02334) 3 20 31, 3 20 08
Гродненская область: г. Гродно, пр-т Космонавтов, 60ж (0152) 74 11 91, 74 26 66, 74 40 14
Минская область: г. Минск, ул. Бабушкина, 25 (017) 291 83 42 г. Минск, ул. Пугачевская, 11 (017) 220 63 64 г. Минск, ул. Игнатенко, 21 (017) 203 61 92 г. Минск, ул. Филлимонова, 25 б (017) 389 70 55, 389 70 56 Минская обл., г. Клецк, ул. Казарменная, 8 (01793) 5 35 83 Минская обл., г. Борисов, ул. Днепропольская, 58 (0177) 79 38 01, 79 55 52
Могилевская область: г. Могилев, ул. Димитрова, 3 (8) (0222) 42 38 31

«ЦЯЖКА ПТУШКАМ БЕДНЫМ ЖЫЦЬ» Птушкі, што зімоюць на Беларусі

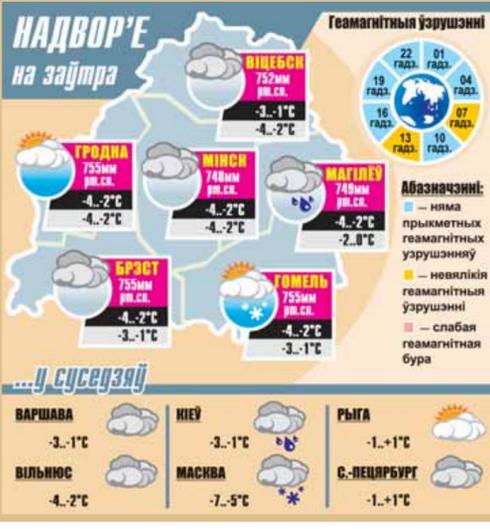
ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 4. Народная назва «сантара лесу» чорнага дзятла. («Чорны дзятло здаўна!» Называецца ...). 3 верша В.Віткі «...». 6. Металічны гаршчок. 9. Пярэстая лясная птушка, гадоўняй ежай якой у зімовы перыяд з'яўляюцца жалуды. («Толькі дзесяць, у ельняку!» Шалоча ... на суку»). 3 пазмы Я. Коласа «Новая зямля». 10. Сораму — як у пёўна ... на шпорох (прык.). 11. Лясная пёўчая птушка з моцнай дзюбай. 13. Невялікая страката птушка, для якой лепшым падарункам ад людзей у зімовы час з'яўляецца несалёнае сала і семкі сланечніку. 15. «Снег ідзе, ... трашчыць, \

НА ТАКСІСТА З НАЖОМ...

У Віцебску два таварышы спрабавалі завадоць таксі, але вадзіцель аказаўся не з баязлівых і з дапамогай калег дапамогі міліцыі затрымаў зламыснікаў. Як раскажаў «Звяздзе» старшы памочнік пракурора Пешарамскага раёна Сяргей БУДРЭВІЧ, вечарам два таварышы ўжывалі спіртное ў двары дома. Пасля чаго вырашылі схапіць у кругласутачную краму на вуліцы Кірава, каб набыць піва. Зноў раслілі на дваіх, пасля вырашылі ісці дадому. Але адзін з сяброў звярнуў увагу на таксі. Ён вырашыў завадоць гэтай машынай, каб з'ездзіць ажно ў Брэст да сваёй сужыцелькі. І папрасіў сабутьльніка аказаць яму дапамогу — завадоць аўто. Яны селі ў машыну: першы — ззаду кіроўцы, а другі — на пярэднім пасажырскім сядзенні. Зламыснікі папрасілі кіроўцу заехаць у двор, дзе не было асвятлення. Пасля чаго той, хто хацеў паехаць у Брэст, дастаў нож з кішэнні і ўдарыў кіроўцу ў грудзі тронкам нажа, каб толькі аглушыць. Менавіта так дзейнічаў яго навучылі падчас службы ў войску, дзе паказвалі месцы на цэле чалавека, пасля ўдару ў якія можна аглушыць. Аднак план не спрацаваў — кіроўца аглушаны не быў і стаў аказаць актыўнае супраціўленне. Зладзеі спрабавалі падавіць «бунт», аднак у іх гэта не атрымалася. У выніку кіроўца вылікаў па рацыі сваіх калег, выраіўся і выбег з машыны. Зламыснікі разбегліся ў розныя бакі. Таксісты, якія прыбылі па дапамогу калегу, заняліся пошукам зламыснікаў. Адзін з іх уобачы мужчыну, які хаваўся ў кустах. Ён і быў адным з тых, хто нападзеў на таксіста. Пасля суровай «мужчынскай размовы» таксісты «выбілі» са злodeзя адрас яго крмінальна-нага напарніка, а прыбыўшыя ў названае месца, пачалі стукання ў дзверы і вокны кватэры, размешчана на першым паверсе. Зладзеі, не вытрымаўшы такога ціску, спалохаўся і сам вылікаў супрацоўнікаў міліцыі. Нападнікаў асудзілі. Аднаму прызначылі пакарэнне ў выглядзе пазбаўлення волі на тры гады ў папраўчай калоніі ўзмоцненага рэжыму, другому — чатыры. **Аляксандр ПУКШАНСКІ.**

СЕННЯ Месяц Маладзік 24 снежня. Месяц у сузор'і Стральца.

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	9.27	16.49	7.22
Віцебск —	9.24	16.31	7.07
Магілёў —	9.17	16.39	7.22
Гомель —	9.04	16.45	7.41
Гродна —	9.40	17.06	7.26
Брэст —	9.32	17.16	7.44

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. 1/2 доли капитального строения одноквартирного жилого дома с инв. № 235/С-2021, первоначальная стоимость 2 772 000 белорусских рублей
Собственник (владелец) имущества	ИП Кувшинов Ю.А.
Местонахождение (адрес) имущества	д. Абузерье, Лукомльский с/с, Чашинский район, Витебская область
Место (адрес), дата и время проведения торгов	г. Витебск, ул. Правды, 32 11 января 2012 года в 11.00
Справочная информация	Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. Правды, д. 32, каб. 316 http://vitebsk.court.by/ Судебный исполнитель Коржов Алексей Игоревич, тел./факс. (80212) 49 13 47, (8 029) 366 40. Старший судебный исполнитель Бародулин Алексей Александрович, тел. (80212) 49 13 40
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 36429003000023 в 201 филиале ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Витебск, код 259, УНН 300007670, не позднее 10.01.2012. Минимальная величина первого шага — 5% стоимости каждого лота. В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009. № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

НАВАГОДНЯ ЗНІЖКІ ва «Універмагу Беларусь»

ФІЛІЯЛЫ УНІВЕРМАГА:
Магазін «Прамысловыя тавары»
Адрас: вул. Сяцкіцага, 105, м-н Шабаны
Тэл. для даведак: 344 54 97
Магазін «Харчовыя тавары»
Адрас: вул. Тучаўскага, 48
Тэл. для даведак: 295 03 22
Магазін «Прамысловыя тавары»
Адрас: вул. Маскоўская, 1/2
Тэл. для даведак: 200 77 53

НАШ АДРАС:
ГКУП «Універмаг Беларусь»
РБ, 220026, г. Мінск, вул. Жылуновіча, 4 (станцыя метро «Парызанская»)
ПРЫЁМНАЯ:
(017) 295 00 87
ДЛЯ ДАВЕДАК:
295 11 11, 295 11 12, факс: 210 51 23
www.univermagbelarus.by

Хутка свята У КРАІНЕ ЗНІЖАК Тры прычыны завітаць у «Беларусь»

Для аматараў шопінгу ўнівермаг «Беларусь» падрыхтаваў сапраўдны падарунак — добрая доля тавараў тут сёння прадаецца са зніжкамі, прычым на асобныя з іх яна дасягае **50 (!) працэнтаў**. «Стракацкі» вітрыны практычна ва ўсіх секцыях цэннікам, на якіх пазначана, што кошт зніжаны. Зараз тут ладзіцца больш як **60 акцый** па продажы са зніжанымі цэнамі, рознымі прызоўмі. Між іншым, ужо сёння на зніжцы значна больш тавараў, чым у аналагічны леташні перыяд. І штодзень колькасць пастаўшчыкоў, якія жадаюць узяць удзел у падобных перадавычых мерапрыемствах, павялічваецца. Супрацоўнікі магазіна прагназуюць, што да канца года акцыі можа быць ужо каля сотні.

Бясспрэчна, сёння сёння варты ісці па лобі падарункаў. Прычым вопытныя пакупнікі абавязкова завітаюць сюды не адзін раз, таму што, напрыклад, на гэтым тыдні дзейнічаюць зніжкі на адны тавары, а на наступным некалькіх інаш прадукцыі.

Назавём толькі некалькі з акцый. Так, халадзільнікі, марозільнікі і пральныя машыны ЗАТ «Атлант» на зніжцы ў **5 працэнтаў**, а імартныя халадзільнікі, пральныя машыны, пены СВЧ «Мідэа» — у **10 працэнтаў**. Тэлевізары айчынай вытворчасці, лічбавыя фотакамеры, відэакамеры, мікрасхемы і міні-сістэмы, музычныя цэнтры прадаюцца са зніжкай **5 працэнтаў**, імартныя тэлевізары — **10 працэнтаў**. Правадзіцца акцыя па продажы тэкстыльнай прадукцыі (коўдры, пледы, падушкі) ТАА «Івент» са зніжкай **15 працэнтаў** рознічнага кошту. Кілапатлівым мужчынам, якія хочаць зрабіць прыемны падарунак сваім каханым, варты завітаць у ювеліры аддзел. З мінулага тыдня на вырабы з золата тут зніжка **10 працэнтаў**, з сярэбра — **15**. На зніжцы зараз сваяцкія, посуд, касметыка — прычым як жаночая, так і мужчынская (напрыклад, у перадавычых час тры мільяны дамы могуць набыць за паўцаны), а таксама многае-многае інаш.

Паглядзім, што робіцца ў аддзелах, дзе прадаецца абутак. Зімовыя боткі можа набыць за **600-800 тысяч**. Так, тут ладзіцца акцыя па продажы зімовага жаночага абутку СТАА «Марка» са зніжкам цэны **на 25 працэнтаў**. Асены абутак ІП ААТ «Ляброд» прадаецца са зніжкай **30 працэнтаў**. Нават на пакавы мужчынскі і жаночы абутак **зніжкі 10 працэнтаў**.

Калі ваша мэта набыць не толькі падарункі, але і абноўкі, — то гэта самы зручны час. Ну дзе вы сёння знойдзеце, напрыклад, сукенку за **30 тысяч ці блізу за 297**? Значныя зніжкі дасягаюцца дзякуючы сумесным акцыям — зніжкі на адпунксныя цэны даюць пастаўшчыкі, і ўнівермаг робіць гандлёвую надбавку не 30 працэнтаў, а 15 ці нават яшчэ менш.

«Універмаг Беларусь» — найлепшы выбар!

Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, У. ДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРЮТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВДРЬЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦИМОШЫК, В. ПАЗНЯКОУ.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкая, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287 19 19 (гл.факс); адрэдакцыі: пісьмаў — 287 18 64, падліскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, скартарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Маскоўца самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандантаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыя: 292 22 03.
<http://www.zviazda.by>;
e-mail: info@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў наносяць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пisma. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

НЯМА ЗІМЫ — НЯМА СУНУ
Насельнікі Мінскага заапарка пакуль не спяшаюцца ўпадаць у зімовую спячку, расказала начальнік асветніцкага аддзела сталічнага заапарка Валентіна Калмакова. Цяпер ядзевель Трыстан і барсучыка Фіфа, якія па законах прыроды зімой укладваюцца спаць, вядуць малаактыўны лад жыцця, але ўсё яшчэ выходзяць са сваіх дамкоў на вуліцы. Яны правіла, у заапарк жыццём, які ўпадаюць у зімовую спячку, са жніўня павялічваюць рацыён, каб яны набралі вагу, нарасілі тлушч і з прыходам халадоў заснулі. Летась Трыстан і Фіфа заляглі на бакавую ў сярэдзіне снежня пасля рэзкага зніжэння тэмпературы. Нагадаем, дзевяцігадовы Трыстан, які з самага нараджэння жыве ў заапарку, упершыню ўпаў у спячку толькі ў 2009 годзе.

Вераніка ЛЕБЕДЗЕВА, «Мінск—Навіны».

КРАМЫ «БЯРУЦЬ» І ДАМЫ
Ноччу зладзей, узламаўшы дзвярныя запары, украў тавару агульным коштам 1 мільён рублёў з крамы ў гарадскім пасёлку Падсвілле Глыбоцкага раёна. Супрацоўнікі Глыбоцкага раённага аддзела ўнутраных спраў знайшлі начнога «пакупніка». Ім аказаўся непрацоўчы, раней судзімы за крадзеж сельскай жывар. Заведзена крмінальная справа. А ў Оршы ў міліцыю вечарам з адміністрацыі ўнітарнага прадпрыемства паведамілі, што нехта ў гандлёвай зале крамы, якая належыць прадпрыемству, з вешалкі украў дзіцячы спартыўны касцюк коштам каля 130 тысяч рублёў. Міліцыянерамі Дэпартамент аховы за ўчыненае злачынства была затрымана непрацоўчая жанчына.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Хозяйственный суд города Минска аб'яўляе аб правядзенні повторных публічных торгов по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Белвотрогрупп»
Лот № 1. Капітальное строение, цех пресованных изделий с инвентарным № 610/С-44798 общей площадью 1324,1 кв. м, расположенное по адресу: Минская область, Борисовский район, г. Борисов, ул. 30 лет ВЛКСМ, д. 36, стоимостью 1 207 237 320 белорусских рублей.
Стоимость имущества указана с учетом НДС.
Минимальная величина первого шага составляет 5% от стоимости реализуемого с торгов имущества.
Подробная информация об имуществе размещена на сайте: <http://minsk.court.by/>, а также в помещении хозяйственного суда г. Минска: г. Минск, ул. Академическая, 15/1.
Торги состоятся 12.01.2012 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Академическая, 15/1, каб. 201.
За дополнительной информацией обращайтесь: судебный исполнитель Минец И.Н., тел.-факс: 294 93 66, ст. судебного исполнителя Вярэбальскага Д.А., тел. 294 93 67.
Задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (лота) должен быть перечислен на депозитный счет № 36429000000072 в ОАО «АСБ Беларусбанк» Минск, код 795, УНП 101541763 хозяйственного суда города Минска не позднее чем за 24 часа до начала проведения торгов.
В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 г. № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Здарэнне Аўтамабіль наскочыў на трубу ліўнёўкі
Пра такое незвычайнае здарэнне на лініі «101» з удзелам легкавога аўтамабіля за чатыры кіламетры ад вёскі Трыданы Мядзельскага раёна пасля 14 гадзін паведаміў сведка. Патрэбна была дапамога кіроўцы і пасажыраў.

На месцы выратавальнікі высветлілі, што вадзіцель аўтамабіля «Мерседэс 124» не справіўся з кіраваннем, з'ехаў у кювет, дзе сутыкнуўся з трубай для прапуску ліўнёвых вод. Работнікам МНС давялося пры дапамоце ручнога гідравлічнага інструмента даставаць з салона трох чалавек — кіроўцу і двух пасажыраў. А ўсяго ў выніку дарожна-транспартнага здарэння пацярпелі пяць чалавек, якія з траўмамі рознай ступені цяжкасці брыгадай хуткай дапамогі былі дастаўлены ў Мядзельскую цэнтральную раённую бальніцу.
Сяргей РАСОЛЬКА.

Скраў з чатырох камбайнаў
З адміністрацыі сельскагаспадарчага прадпрыемства ў Аршанскі раённы аддзел унутраных спраў паведамілі, што з чатырох камбайнаў «Палессе», якія знаходзіліся на тэрыторыі (якая ахоўваецца) механізаванага двара, размешчанага ў вёсцы Савішчына, укралі чатыры славыя правады і стартары. Шкоду ацанілі ў 1,5 мільёна рублёў. Ва ўчыненні крадзежу міліцыя падарае непрацоўчага жыхара вёскі Крапіўна. Заведзена крмінальная справа.
Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Скраў з чатырох маршрутак адной рукой распараджаюцца грашымі народа больш аператыўна, чым увесь кабінет міністраў.
Хочаце даведацца прафесію чалавека? Спы-

Усімхнемся
Кампанія бардаў высылілі з нумара гасцініцы не таму, што гучна гралі на гітары, а таму, што каля вогнішча.
Экзамен па ваджэнні: — Чаму вы не прапусцілі машыну, якая ехала па галоўнай? — А я першая ўключыла паварот!
Адзёскія кіроўцы маршрутак адной рукой распараджаюцца грашымі народа больш аператыўна, чым увесь кабінет міністраў.
Хочаце даведацца прафесію чалавека? Спы-

таецце ў яго, што супрацьлегла адзіны.
«0» — праграміст.
«-1» — інжынер.
«-» — матэматык.
«Адсутнасць адзінак» — загадчык склада.
Шчасце — гэта калі ў вагон садзіцца салдаты і цыгане, а табе выходзіць.

А не шкоды!
НА БАБРА І НОРКУ — СА ЗБРОЙІ І БЕЗ
РАБОТНИКИ Бярозаўскай мікраінтспекцыі затрымалі 41-гадовага грамадзяніна, які на рацэ Ясельда палываў бяззброёвым спосабам — з дапамогай капкану. Але дакументаў, якія пацвярджалі б права на палыванне, у яго не было.
У працэсе выдзянення адміністрацыйнага пратэста ў брацкаўска канфіскавалі два капканы і незаконна здабытую амерыканскую норку. А паколькі «палыванне» адбылося на тэрыторыі рэспубліканскага бягальнага заказніка «Спораўскі», матэрыялы накіраваны ў Бярозаўскі РАУС — для разгляду пытання крмінальнай адказнасці.
А работнікі Столінскай мікраінтспекцыі ў паліўных угоддзях Столінскай раённай структуры таварыства паліўных і рыбалоў затрымалі двух непрацоўчых мужчын, якія без дазволных дакументаў улаўлялі бабра. Канфіскаваны дзве паліўныя стрэльбы, шкура, мяса жыўлыя і бабровы струмень. Шкода складала амаль 2,5 мільёна рублёў. Вырашаецца пытанне крмінальнай адказнасці затрыманых.
Сяргей РАСОЛЬКА.